

(FINANCIËEL) JAARVERSLAG

2018

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor
Christelijk Onderwijs
te Scheveningen

GROENENDIJK
onderwijsadministratie

Bezwaarsadres: Trapeesium 310, Sliedrecht
Postadres: Postbus 80, 3360 AB Sliedrecht

T (0164) 41 25 07
E info@groenendijk.nl

Alleen voor identificatiedoeleinden
DRV Accountants & Adviseurs
Datum: 10/15/2019

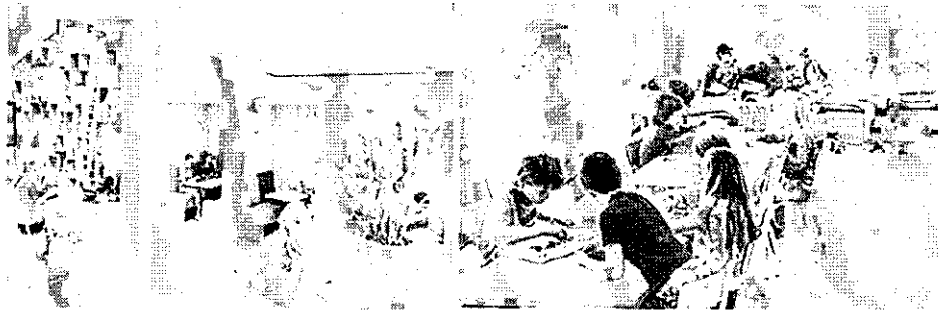
A handwritten signature in black ink, appearing to be a stylized 'A' or similar character.

INHOUDSOPGAVE

A TOELICHTING OP ONDERDELEN VAN HET JAARVERSLAG	1
Bestuursverslag + Verslag RvT	1
Resultaat	36
Kengetallen	37
B JAARREKENING	38
B1 Grondslagen	38
B2 Balans per 31 december 2018	43
B3 Staat van baten en lasten 2018	45
B4 Kasstroomoverzicht 2018	46
B5 Toelichting behorende tot de balans	48
B6 Toelichting behorende tot de staat van baten en lasten	56
B7 Overzicht verbonden partijen	60
B8 WNT	61
B9 Niet uit de balans blijvende activa en verplichtingen	63
B10 Gegevens over de rechtspersoon	64
B11 Gebeurtenissen na balansdatum	65
B12 Statutaire regeling omtrent bestemming van het resultaat	68
B13 Ondertekening jaarverslag	69
C OVERIGE GEGEVENS	70
C1 Controleverklaring	70

Bestuursverslag 2018

Naam	Vereniging Willem de Zwijgerschool
Werkgeversnummer	72100
Adres	Gentsestraat 124
Postcode	2587 HZ
Woonplaats	Den Haag

Inhoudsopgave

1. Algemeen	4
1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie)	4
1.2 Juridische structuur	4
1.3 Interne organisatiestructuur	4
1.4 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid	6
1.5 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact	8
1.6 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het 'ondernemen'	8
2 Governance	9
2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance	9
2.2 Vermelding code goed bestuur	9
2.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en toelichting	9
2.4 Horizontale verantwoording	9
3 Onderwijs	10
3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar	10
3.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	10
3.3 Onderwijsprestaties	10
3.4 Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken	11
3.5 Informatie over toegankelijkheid en het toelatingsbeleid	12
3.6 Verantwoording werkdrukkiddelen	12
4 Kwaliteitszorg	14
4.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar	14
4.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	15
4.3 Afhandeling van klachten	15
5 Onderzoek	16
5.1 Toelichting inzake de werkzaamheden	16
5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	17
6 Internationalisering	18
6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen	18
6.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	18
7 Personeel	19
7.1 Zaken in het afgelopen jaar met een behoorlijke personele betekenis	19
7.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen	19
7.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	19
7.4 Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag	19
8 Huisvesting	20
8.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen	20
8.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen	20
9 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen	21
9.1 De samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon is aangesloten	21
9.2 Ontwikkelingen bij / in relatie tot verbonden partijen	21
10 Financiën	22
10.1 Financiële positie op balansdatum en toelichting	22
10.2 Toelichting op de ontwikkeling van de balansposten	23
10.3 Toelichting op het resultaat en wat hieraan heeft bijgedragen	25
10.4 Analyse realisatie exploitatie t.o.v. begroting en vorig jaar	25

10.5 Toelichting op het investeringsbeleid	26
10.6 Toelichting op kasstromen en financiering	26
10.7 Informatie over financiële instrumenten	26
10.8. Treasurybeleid	27
10.8.1 Beschrijving van het beleid	27
10.8.2 Uitvoering van het beleid in de praktijk	27
10.8.3 Informatie over uitstaande beleggingen, leningen, aangetrokken leningen en afgesloten derivatenovereenkomsten	27
10.9 Continuïteitsparagraaf	28
10.9.1 A.1 Kengetallen T tot en met T+5	28
10.9.2 A.2 Meerjarenbegroting T tot en met T+5	28
10.9.3 B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem	29
10.9.4 B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden	30

1. Algemeen

1.1 Doelstelling van de organisatie (missie en visie)

Missie en visie

Midden in de wijk biedt de school een uitdagende omgeving voor kinderen om uit te groeien tot verantwoorde wereldburgers. De school biedt een optimale balans tussen kwalitatief goed onderwijs en de sociale, fysieke en culturele vorming van ieder kind.

De missie van onze school komt tot uitdrukking in onze visie. Hierin staan de strategische doelen omschreven voor de periode 2015-2019. Het strategisch beleidsplan is een doorlopend document; de doelen worden jaarlijks geëvalueerd en waar nodig bijgesteld. Hierdoor kunnen we direct inspelen op actuele ontwikkelingen.

De Willem de Zwijgerschool haalt het beste uit al haar leerlingen en erkent dat ieder kind uniek is en eigen behoeften en talenten heeft. De leerlingen ontwikkelen zich breed. Er wordt aandacht besteed aan de ontwikkeling op cognitief, motorisch, sportief, creatief, cultureel, sociaal en emotioneel vlak. De leermiddelen en het schoolgebouw dragen bij aan een uitdagende schoolomgeving.

De leerlingen op de Willem de Zwijgerschool worden gestimuleerd om zich te ontwikkelen tot autonome, kritisch denkende en sociaal invoelende mensen. Ze worden op school toegerust om te leven in een geglobaliseerde wereld. De leerlingen maken kennis met de diversiteit in de multiculturele samenleving. Zij participeren in de school en dragen medeverantwoordelijkheid voor de leefgemeenschap op school.

De school komt voort uit de christelijke traditie. De school heeft een duidelijk gedefinieerde christelijke identiteit die wordt vertaald in waarden en normen die aan de leerlingen worden overgebracht. De schoolcultuur borgt dat leerlingen, personeel en ouders zich veilig, gewaardeerd en competent voelen. Er worden duidelijke afspraken met de kinderen gemaakt hoe we respectvol met elkaar omgaan.

1.2 Juridische structuur

Juridische structuur

De rechtspersoon is een vereniging met de naam:
Vereniging Willem de Zwijgerschool voor Christelijk Onderwijs.
De vereniging is opgericht in 1982 en is gevestigd te Den Haag.
De vereniging is ingeschreven bij de Kamer van Koophandel onder nummer 40410687.

Aan de vereniging zijn geen nadere partijen verbonden.

1.3 Interne organisatiestructuur

Organisatiestructuur

Het bestuur van de Vereniging is samengesteld uit ten minste zes en maximaal negen personen. Bij de samenstelling wordt gestreefd naar een evenwichtige representatie van de ouders van leerlingen.

Het bestuur vergadert ongeveer 20 keer per jaar, waarvan de helft met de directie. Deze laatste hebben een meer besluitvormend karakter. Tevens vindt in de regel twee keer per jaar een Algemene Leden Vergadering (ALV) plaats alsmede in de regel met dezelfde frequentie een vergadering met de medezeggenschapsraad (MR). Er wordt 2 keer per jaar vergaderd met de Raad van Toezicht.

Bestuurssamenstelling:

Voorzitter	Mw. J.C. Buis
Secretaris	Mw. J.W. van der Have
Penningmeester	Dhr. M. Mulder
Bestuurslid	Mw. A.E. van Giezen
Bestuurslid	Mw. A.M.L. Theeuwes
Bestuurslid	Dhr. F.C.J. van Harmelen
Bestuurslid	Mw. D.M.P. Vooijs
Bestuurslid	Mw. S. Witsenburg
Bestuurslid	Dhr. J. Rouppe v.d. Voort

De bestuurders en directie beschikken niet over een nevenfunctie.

De directie bestaat uit:

1. Mw. O. van den Born (directeur)
2. Dhr. D.J. van Rooijen (adjunct)

Het managementteam wordt gevormd door de directeur, adjunct directeur en m.i.v. twee coördinatoren. Het onderwijsteam bestaat uit 42 personen.

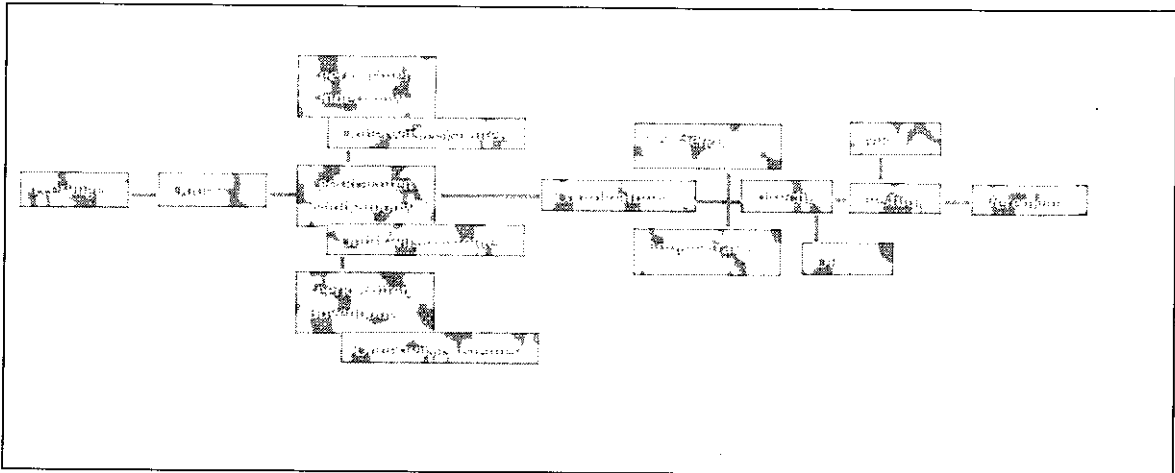
Het bestuur van de vereniging heeft tenminste zes en maximaal negen bestuursleden, waarvan twee leden (*voorzitter en secretaris*) het dagelijks bestuur vormen.

Leerlingaantallen

Brin	Per 1 oktober	2018	2017	2016	2015
06UW		443	450	448	449

Uit de "Integrale leerlingenprognose Basisonderwijs Den Haag" van januari 2018 en verder blijkt dat de lange termijnprognose een lichte daling van het aantal leerlingen aangeeft.

Inst.nr. Naam	2019	2020	2021	2022	2023	2024	2025
06UW Willem de Zwijgerschool	446	447	456	444	437	430	429

1.4 Belangrijke elementen van het gevoerde beleid

1 Onderwijsroute

Met de 1-onderwijsroute wordt op groeps-, en schoolniveau het onderwijs passend gemaakt aan de onderwijsbehoeften van leerlingen. De kern van de 1-onderwijsroute is de cyclus van handelingsgericht werken met groepsplannen. Hierin is proactief handelen het uitgangspunt.

Daarnaast benoemen we de volgende zaken waaraan de afgelopen periode is gewerkt:

- **Brede buurtschool:**

De school wil zich verder ontwikkelen als Brede Buurtschool. Dat houdt in dat er buiten schooltijd diverse leer-, sport- en culturele activiteiten zullen plaatsvinden. Op dit moment heeft de school een breed aanbod naschoolse (denk) sport, is er een cursus programmeren, typevaardigheid, lego league, muziek en dans. Er zijn ook subsidies toegekend door de gemeente om deze activiteiten te bekostigen. De naschoolse opvang wordt ook in ons schoolgebouw verzorgd door 2Samen (hiernaast gebruiken zij nog 3 andere locaties). De natuurtuin wordt ook door de NSO gebruikt. De contacten met 2samen zijn geïntensiveerd: een voorbeeld daarvan is het overleg over de afspraken '**Wij Doen Zo**' en een warme overdracht van kinderen die van 2Samen naar onze school komen. Oriënterende gesprekken vinden plaats over een doorgaande lijn tussen peuterspeelzaal en school.

- **ICT:**

Wij zijn overgaan naar Office 365 en gebruiken een sharepoint. Voor alle leerkrachten zijn nieuwe PC's aangeschaft en is er geïnvesteerd in betere WIFI verbinding door het plaatsen van meer accesspoints van betere kwaliteit.

Er zijn nieuwe chromebooks aangeschaft: In de groepen 7 en 8 wordt veel digitaal gewerkt / getoetst. I-pads/chromebooks worden tijdens lessen ingezet ten behoeve van instructie (films), differentiatie en verwerking van opdrachten, dyslecten gebruiken deze als voorleestool etc.

- **Gezonde school:**

De school heeft het certificaat Gezonde School en richt zich vooral op gezonde voeding (water drinken) en bewegen. Voor bijna alle sporttoernooien wordt ingeschreven en er is een uitgebreid programma van naschoolse sportactiviteiten.

School doet jaarlijks mee met 'De week van de lentekriebels'.

De school werkt aan een goede sociale emotionele ontwikkeling van de

kinderen m.b.v. de methode leefstijl.

- **Communicatie:**
Er is een nieuwe website ontwikkeld.
Het communicatieplatform met ouders is Social schools (voorheen Digiduif).
Een digitale omgeving om gestructureerd met ouders te communiceren.
Daarnaast versturen wij tweewekelijks een informatiebrief en hebben we een up to date website.
De digitale rapporten worden ook verstuurd via het communicatieplatform.
- **21^e -eeuwse vaardigheden:**
In Topondernemers zien we veel 21e -eeuwse vaardigheden gebruikt worden. In het plan Techniek, Wetenschap en Onderzoekend Leren komen veel van de 21e -eeuwse vaardigheden aan bod, alsook in het ICT-plan, denk aan de vaardigheden omtrent digitalisering, kritisch denken (coderen), samenwerken, creativiteit, enz.
- **Techniek en wetenschap:**
We hebben één dag een leerkracht vrij geroosterd voor vormgeving van de technieklessen en het begeleiden van twee teams van kinderen die deelnemen aan First Lego League. Om de huidige technieklessen in een meer onderzoekend lerende vorm te gieten is een eigen techniekplan geschreven. Door de nieuwbouw beschikt de school nu over een handenarbeid / techniek lokaal.
- **Begaafde leerlingen:**
Met een werkgroep (teamleden en extern advies) is onderzocht welke invulling we tot dusver gaven en waar de verbeterpunten ofwel aanscherping nodig was. Naast de jaarprojecten worden nu ook kortere projecten aangeboden aan kinderen die meer aankunnen. Schooljaar 2018-2019 is hiervoor een leerkracht vrijgeroosterd.
- **Teach Like a Champion:**
Het schoolteam is gecertificeerd in de lestechnieken uit 'Teach like a Champion'. In het gelijknamige boek beschrijft de Amerikaan Lemov negenenveertig microtechnieken voor excellent lesgeven. Technieken zijn vrij concrete beschrijvingen van wat een topleeraar doet of zegt. Iedere techniek is een handeling. Hoe meer je die oefent, hoe beter je wordt. Doel hiervan is naast verhogen van effectieve lestijd ook het eenduidig handelen van leerkrachten te versterken.
- **Breinvriendelijk/ Coöperatief leren:**
De teamscholing op het gebied van coöperatief leren is doorgezet.
- **Wij doen zo aanpak:**
Iedere maand staat er een afspraak centraal om onze normen en waarden dichterbij de kinderen en hun opvoedingsomgeving te brengen.
- **Passend onderwijs:**
In het kader van passend onderwijs heeft de school voor vijf leerlingen gebruik gemaakt van een individueel arrangement in samenwerking met SPOH.
- **Cultuur:**
De school heeft een cultuurplan met een structureel aanbod voor alle groepen. Er is een samenwerking met: Kunstig op school (voorheen via Haags Kinder Atelier), Het Residentie Orkest, het Nederlands Dans Theater, Jazz4kids en het Koorenhuis.
- **Advisering Voortgezet onderwijs (V.O.):**
De school heeft een protocol voor advisering ouders / leerlingen over V.O.

1.5 Zaken met een politieke of maatschappelijke impact

De school heeft zich verder ontwikkeld en gaat steeds meer voldoen aan de eisen die de maatschappij stelt aan de toekomstige school. Dit betekent dat de school conform de huidige regelgeving meer ruimte in gebruik heeft voor hetzelfde aantal leerlingen. Daardoor kan de school beter onderwijs op maat bieden, meer doen aan cultuur en techniek en meer buitenschoolse activiteiten aanbieden. De school onderhoudt intensieve contacten met de naschoolse opvang en organiseert na schooltijd diverse sport en cultuur activiteiten.

1.6 Informatie over de maatschappelijke aspecten van het 'ondernemen'

De school heeft ingezet op maatschappelijke aspecten. Het strategisch beleidsplan is aangevuld met de ambitie 'een wereldplek om te werken'. Voorbeelden van deze ambitie zijn:

- goede arbeidsomstandigheden door het inzetten van personeelsbeleid waarbij de ondersteuning door onderwijsassistenten (naast verbetering van ons onderwijs) ook tegemoetkomt aan de ervaren werkdruk door leerkrachten. Hiernaast zijn er twee leerkrachten 1,5 dag per week vrijgeroosterd om vakonderwijs te geven (muziek en techniek- en wetenschap),
- aandacht persoonlijke ontwikkeling maar ook persoonlijke scholing van medewerkers,
- medewerkers ruimte geven tot combineren van werk en zorg of andere maatschappelijke taken,
- vanuit de STIP-regeling (Sociaal Traject in Perspectief, Gemeente Den Haag) is een extra conciërge benoemd tot maart 2019.
- er zijn twee stagiaires die een leer- of werkervaringsplaats hadden zoals vastgelegd in opleidingsovereenkomst met de Pabo Inholland, er is een Wajong medewerkster een werkervaringsplaats aangeboden via vrijwilligerswerk.
- Een tweetal gepensioneerde leerkrachten doen vrijwilligerswerk.

2 Governance

Maandelijks draagt de directie zorg voor clusterverslagen waarin de ontwikkelingen in de zes clusters (Onderwijs-Organisatie-Personeel-Huisvesting-ICT-Financien) worden beschreven en op clusterniveau worden besproken. Tijdens de Algemene Bestuursvergaderingen worden de ontwikkelingen verder toegelicht en verantwoord. Elke kwartaal analyseren en bespreken we de financiële rapportages. Aan de hand van de kwaliteitsmonitor wordt inzichtelijk gemaakt hoe de schoolvorderingen zich verhouden t.o.v. de landelijke scores maar ook t.o.v. de schoolambities (de WZC CITO score-norm ligt boven de landelijke CITO norm).

2.1 Ontwikkelingen op het gebied van governance

Er waren geen nieuwe ontwikkelingen op het gebied van governance gedurende het afgelopen jaar.

2.2 Vermelding code goed bestuur

Het bestuur volgt de code goed bestuur opgesteld door de PO raad. In het jaarverslag leggen het bestuur en de raad van toezicht verantwoording af over de wijze waarop invulling wordt gegeven aan de interne verantwoording en de dialoog met belanghebbenden op alle relevante niveaus van de school en van de vereniging.

2.3 Vermelding van de afwijkingen van deze code en toelichting

Niet van toepassing.

2.4 Horizontale verantwoording

Ten behoeve van de risicoanalyse heeft de school managementinformatie systemen in gebruik bij het administratiekantoor. De School voert beleid om een sluitende begroting te realiseren. Daarnaast wordt er gewerkt met een meerjarenbegroting. De school heeft haar administratieve organisatie vastgelegd in een document. Voor de processen die onder verantwoordelijkheid vallen van ons administratiekantoor verwijzen wij naar de TPM verklaring van administratiekantoor Groenendijk.

3 Onderwijs

3.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen van het afgelopen jaar

De uitbreiding van het schoolgebouw heeft impact op ons onderwijs en de mogelijkheden van naschoolse opvang en naschoolse activiteiten. In de multifunctionele ruimten zijn er meer mogelijkheden voor coöperatieve werkvormen die ook groepsoverstijgend kunnen worden ingezet. Dit vraagt om een verandering van leerkrachtgedrag, een meer professionele leergemeenschap in ruimten die men met elkaar deelt. Het scholingsaanbod kende hierdoor als speerpunt 'van en met elkaar leren, zowel voor leerlingen als voor leerkrachten'. Naschoolseopvang vindt plaats in de ruimten op de begane grond, terwijl naschoolse activiteiten zijn uitgebreid in de multifunctionele ruimten op de eerste etage. Steeds meer zijn we een kindcentrum met activiteiten van 8.30 uur tot 17.30 uur.

3.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Het is een feit dat steeds meer zaken digitaal zullen gaan en kinderen vaker met schermen (chromebooks/ Ipads) te maken krijgen. Er wordt vanaf de groepen 5 gewerkt met digitale toetsen. Daarnaast vanaf de groepen 7 met digitale verwerkingssoftware op het gebied van rekenen en taal. Verder zien we ook steeds meer kinderen in de bovenbouw met devices lopen. Mobiele telefoons, smartwatches, etc. Op school beperken wij het gebruik van digitale middelen maar zien we ook de grote voordelen ervan. We werken alleen met digitale middelen op het moment dat er sprake is van een toegevoegde waarde bij de inzet ervan en/of we de middelen nodig hebben binnen het curriculum. We dragen zorg voor een goede mix tussen leren door lezen, kijken naar iets en leren door te doen of te ervaren.

Het aanbod van naschoolse activiteiten wordt jaarlijks heroverwogen. Bewegen blijft als gezonde school een speerpunt. De motorische ontwikkeling van het jonge kind vraagt om extra aandacht, in school is een dagdeel in de week fysiotherapeut aanwezig die screening kan uitvoeren.

Wereldoriëntatie wordt nu nog middels drie verschillende methodes aangeboden. Wij gaan onderzoeken of thematisch en gecombineerd aanbod beter past. Onderzoekend en ontdekkend leren (zoals nu toegepast bij vakonderwijs techniek en wetenschap) is hierbij onze leidraad.

3.3 Onderwijsprestaties

CITO Eindtoets

De resultaten van de Cito Eindtoets:

2015	535,3	540,1
2016	534,8	540,6
2017	535,1	541,5
2018	535,6	539,7

Een leerling kan scoren tussen de 500 en 550

Conclusie:

De afgelopen 4 jaar hebben alle kinderen meegedaan aan de eindtoets. De scores liggen redelijk dicht bij elkaar. De school kent een behoorlijke diversiteit in individuele scores.

Scores school t.o.v. landelijke resultaten:

De Cito-toetsen

De school neemt Cito-toetsen af in het kader van het Leerling Volg Systeem.

De scores worden vastgelegd in Romeinse cijfers: I, II, III, IV en V.

De volgende scores kunnen worden behaald:

I = goed	0 - 20%	scoort landelijk hoger
II = ruim voldoende	20 - 40%	scoort landelijk hoger
III = voldoende	40 - 60%	scoort landelijk hoger
IV = matig	60 - 80 %	scoort landelijk hoger
V = onvoldoende	80 -100 %	scoort landelijk hoger

Een samenvatting van onze kwaliteitsmonitor 2018 ziet er als volgt uit.

CITO SCORES	niveau	% I+II	% III	% IV+V		niveau	% I+II	% III	% IV+V
Landelijk		40%	20%	40 %			40%	20%	40%
Leerjaar 2									
Rekenen	I	73	9	18					
Taal	I	75	16	9					
Leerjaar 3					Leerjaar 4				
Begrijpend Lezen (E3)	II	38	20	43		I	60	23	18
DMT Lezen	IV	38	23	39		III	32	19	49
Rekenen & Wiskunde	I	61	20	20		II	44	25	32
Spelling	I	66	18	16		II	44	26	30
Leerjaar 5					Leerjaar 6				
Begrijpend Lezen	III	44	15	42		II	54	29	18
DMT Lezen	II	53	20	27		II	55	21	23
Rekenen & Wiskunde	I	64	16	20		I	57	12	30
Spelling	III	49	15	36		I	55	16	29
Leerjaar 7					Leerjaar 8				
Begrijpend Lezen	I	61	18	21		I	71	9	21
DMT Lezen	I	73	14	12		I	79	9	12
Rekenen & Wiskunde	I	70	12	18		I	82	14	4
Spelling	I	80	16	4		I	74	14	12

3.4 Onderwijskundige en onderwijsprogrammatische zaken

De school is i.v.m. de wet Passend Onderwijs onderdeel van het Samenwerkingsverband Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden (SPPOH). In dit verband werken 27 schoolbesturen samen. De school heeft haar eigen school-ondersteunings-profiel vastgesteld. Een belangrijk kenmerk voor passend onderwijs is de samenwerking van school en ouders met externe partijen. Passend onderwijs kijkt vooral naar de mogelijkheden van het kind en laat ouders, school en anderen

samen optrekken om de talenten van het kind te laten opbloeien. Via SPPOH heeft de school in het kalenderjaar 2018 voor vijf leerlingen gebruik gemaakt van een individueel arrangement.

3.5 Informatie over toegankelijkheid en het toelatingsbeleid

Wij volgen de procedure eenaanmeldleeftijd van de Gemeente Den Haag. Wij zijn een school met een zogenaamd leerlingplafond. Bij de aanmeldingen in het kader van de een-aanmeldleeftijd kon de school voor het schooljaar 2018-2019 alle leerlingen binnen de wijk een plek geven. Daarnaast is er een wachtlijst voor kinderen (binnen en) buiten de wijk. De voorrangregeling is gecommuniceerd op de website. Bij aanmelden op onze school moet rekening worden gehouden met de volgende voorrangscriteria:

- Broertjes en zusjes van kinderen die al op onze school zitten.
- Kinderen die wonen binnen de wijkgrens

3.6 Verantwoording werkdrumdruk

Voorafgaand aan de beschikbaarstelling van de extra middelen hebben we in oktober 2017 de Rapportage Quicksan welzijn personeel besproken. Hierin is de ervaren werkdruk geëvalueerd op de onderdelen:

1. Op onze school worden signalen van werkdruk en overbelasting goed opgepikt door de leiding.
2. Ik heb in de regel voldoende tijd om mijn werk uit te voeren.
3. Er is voldoende pauze en voldoende tijd voor de lunch.
4. Op onze school zijn de taken eerlijk verdeeld.
5. Ik ben tevreden over de onderlinge samenwerking met mijn collega's.
6. Ik heb voldoende mogelijkheden om mijn werk zelfstandig te kunnen uitvoeren.

Punt 1 en 3 t/m 6 worden positief 'gescoord'. Punt 2 en 3 wordt als aandachtspunt genoemd. De pauzetijden en indeling hiervan is besproken met het team en blijft op de huidige wijze gehandhaafd. Het punt voldoende tijd hebben om werk uit te voeren heeft verdere invulling gekregen door in samenwerking met DUO onderzoek naar te doen. Wij hebben in oktober 2018 DUO onderzoek laten uitvoeren naar de ervaren werkdruk en vervolgens in workshops gewerkt naar wat je als individu kunt aanpakken en welke ontwikkelpunten er zijn te realiseren binnen de school.

In de onderbouw merken we dat aan het eind van het jaar dat de groepen soms oplopen naar een groepsgrootte van 30 leerlingen. Extra handen in de groepen of inzetten van begeleiding naar groep 3, bijvoorbeeld door gebruik van de nieuwe multifunctionele ruimten is vanuit de extra werkdrumdruk te bekostigen.

Verder willen we de extra werkdrumdruk besteden aan professionalisering en/of coaching mogelijkheden. Er is behoefte bij leerkrachten in de middenbouw aan verruimen van de formatie op het onderdeel RT. Het uitbreiden van de uren RT willen we ook bekostigen vanuit de werkdrumdruk.

De pilot van vakonderwijs muzieklessen (0, 15) willen we handhaven en ook het vakonderwijs Techniek en Wetenschap (0,24)

Daarnaast willen we een extra handen in de klas bekostigen (in de vorm van een extra onderwijsassistent) vanuit de werkdrumdruk. Start schooljaar 2018-2019 is hiertoe onderstaand bestedingsplan gemaakt.

BESTEDINGSPLAN EXTRA MIDDELEN AANPAK WERKDRUK 2018/2019

06UW - Willem De Zwijger - 's-Gravenhage

Budget aanpak werkdruk 2018/2019		€	69.998
Kosten bestedingsplan aanpak werkdruk 2018/2019		€	70.000
<i>waarvan voor personeel</i>	€	60.000	
<i>waarvan voor materieel</i>	€	3.000	
<i>waarvan voor professionalisering</i>	€	10.000	
<i>waarvan voor overige bestedingsdoelen</i>	€	-	
Nog te besteden		€	-3

<i>bestedingsdoel</i>	<i>categorie</i>		<i>bedrag</i>
Salariskosten werkdrukvermindering OOP	personeel	€	40.000
Uitbreiden RT/ kleutergroepen ondersteuning	personeel	€	10.000
Vakonderwijsmuziek inbedden	personeel	€	10.000
Workshop werkdrukbeleving DUO	professionalisering	€	5.000
ICT uitbreiding WIFI netwerk	materieel	€	3.000

Besteding 2018

Hieronder de verantwoording besteding en overhevelen saldo bekostiging werkdrukvermindering. Deze overheveling passen we toe i.v.m. formatieve ontwikkelingen.

PAB werkdruk			
801021 Vergoeding Rijk werkdrukvermindering		€	-29.166
400038 Salariskosten werkdrukvermindering		€	11.667
		€	-17.499
OCW subsidie werkdrukvermindering WPO18020			
801038 OCW middelen vermindering werkdruk		€	-2.750
407412 Kosten werkdrukvermindering: overig		€	3.684
		€	934

Niet besteed in 2018		€	16.565
----------------------	--	---	--------

4 Kwaliteitszorg

In september 2018 hebben wij het vierjaarlijks inspectiebezoek gehad. Het conceptverslag, zoals in februari 2019 door de Inspectie van Onderwijs ons is toegezonden, luidt als volgt:

Kwaliteitszorg en ambitie	O	V	G
KA1 Kwaliteitszorg			<i>g</i>
KA2 Kwaliteitscultuur			<i>g</i>
KA3 Verantwoording en dialoog			<i>g</i>

Onderwijsproces	O	V	G
OP1 Aanbod			<i>g</i>
OP2 Zicht op ontwikkeling			<i>g</i>

In de jaarlijkse kwaliteitsmonitor beschrijven we de activiteiten en maatregelen waarmee de onderwijskwaliteit wordt bewaakt en gezien onze populatie en de resultaten, kunnen wij ons programma compact samenstellen. Dat betekent dat er tijd is om het aanbod te verrijken met een breed aanbod op het gebied van culturele vorming (museum- en theaterbezoek), creatieve vaardigheden en topondernemers. Onze populatie leerlingen is divers als het gaat om onderwijsbehoeften en vraagt om effectief onderwijs op maat. Dat doen wij door te werken met 1-onderwijsroute. De kern van de 1-onderwijsroute bestaat uit handelingsgericht werken. De leerstof wordt op drie niveaus aangeboden. Wij zien dat leerlingen met specifieke onderwijsbehoeften de meeste voortgang boeken als zij zo lang mogelijk bij het programma van hun basisgroep worden gehouden, zo nodig aangevuld met geïntensiverde oefening en instructie.

4.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen in het afgelopen jaar

De Sociale Competentie Observatie Lijst (SCOL) is het gebruikte leerlingvolgsysteem voor sociale competentie. Met de SCOL-scores wordt 2x per jaar de sociale competenties van leerlingen systematisch in kaart gebracht. De leerkrachten bespreken (groepsbespreking) deze scores met de coordinatoren en kijken gezamenlijk of en zoja welke interventies bij de leerling of de groep het best passend zijn.

Bij het maken van de resultatenanalyse in de kwaliteitsmonitor, is gebruik gemaakt van de volgende werkwijze:

1. Een overzicht per toets per leerjaar in verdeling I + II, III en IV + V.
2. Trendanalyse 1 (volgmodel leerlingen) Laat de scores zien van verschillende toets momenten van een groep leerlingen. In deze grafiek wordt de groei van een groep leerlingen gevolgd over 5 schooljaren.
3. Trendanalyse 2 (volgmodel leerjaren) In deze grafiek wordt de stand van zaken van een leerjaar over verschillende schooljaren vergeleken.

4. Conclusie m.b.t het vakgebied.

De school hanteert de volgende streefgetallen:

CITO landelijk		WDZ streefnorm	
I = goed	0 - 20%	scoort landelijk hoger	I + II 50% (ipv 40%)
II = ruim voldoende	20 - 40%	scoort landelijk hoger	
III = voldoende	40 - 60%	scoort landelijk hoger	III 25% (ipv 20%)
IV = matig	60 - 80 %	scoort landelijk hoger	
V = onvoldoende	80 -100 %	scoort landelijk hoger	IV + V 25% (ipv 40%)

Aan de hand van de groepsbespreking wordt bepaald (mede aan de hand van de vaardigheidsscore) of we tevreden zijn met de ontwikkeling die de leerling doormaakt en wordt bekeken of toch nog extra begeleiding willen geven in de vorm van remedial teaching (RT) waarvan de inhoud met ouders wordt afgestemd. Ook kijken we of we het passend vinden dat de leerling het (volgend) jaar ook buiten de klas extra uitdaging nodig heeft in de vorm van ons projectonderwijs.

Naast extra aandacht in de klas voor leerlingen door leerkracht en soms onderwijsassistent is er ook nog extra aandacht buiten de groep.

De scores zijn op leerjaarniveau zichtbaar in paragraaf 3.3.

4.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Passend Onderwijs, goed onderwijs en goede extra ondersteuning van een leerling in de klas valt of staat met de leraar. De leraar staat er niet alleen voor: hij werkt samen met het team, de school en (in het geval van een individueel arrangement) de begeleiding vanuit het samenwerkingsverband.

Goede leerkrachten behouden is speerpunt in ons personeelsbeleidsplan. Passend onderwijs vraagt om meer handen in de klas, meer tijd om zorgvuldig interventies uit te voeren. Het risico van lerarentekort kan in de toekomst voor elke school van invloed zijn op het onderwijsrendement (welbevinden en resultaten).

4.3 Afhandeling van klachten

Er bestaat een officiële klachtenregeling. Een officiële klacht heeft het bestuur dit jaar niet ontvangen.

5 Onderzoek

In 2018 hebben wij zoals beschreven in hoofdstuk 3.6, samen met de DUO Onderzoek en adviesgroep, een onderzoek laten uitvoeren naar de werkdrukbeleving.

Overall beeld

De Willem de Zwijgerschool 'scoort' wat betreft de werkdrukbeleving van medewerkers goed. In vergelijking met de externe benchmarkcijfers (de sector PO) zijn de scores op de voorgelegde thema's (tijd voor zorgleerlingen, gezondheidsklachten, e.d.) hoog en dus positief.

Het team is daarnaast loyaal aan de school, afgemeten aan de hoge Net Promotor Score. Ook scoort de school hoog op verschillende professionaliteitsdimensies: 'aandacht voor persoonlijke ontwikkeling van medewerkers', 'de cultuur op school is te typeren met doen en minder met (te lang) overleggen', 'leerling en onderwijs staan centraal op de school' en 'eigenaarschap: op school krijgen en nemen medewerkers verantwoordelijkheid'.

De relatief 'goed' scorende werkdruk laat overigens onverlet dat sommige onderwerpen matig scoren:

- ruim de helft van de medewerkers vindt dat het werk mentaal inspannend is;
- ruim de helft van de medewerkers op school komt niet voldoende toe aan het voorbereiden van de lessen/correctiewerk;
- bijna de helft van de medewerkers geeft aan te weinig tijd te hebben om leerlingen die extra zorg nodig hebben te begeleiden;
- bijna de helft heeft 'geen grip/geen invloed' op de eigen werkdruk (het overkomt hen).

Verder heeft in september 2018 het vierjarig onderzoek van de Onderwijsinspectie plaatsgevonden. De rapportage wordt verder verantwoord in het jaarverslag van 2019, de voorlopige resultaten hebben wij in hoofdstuk 4 op de onderdelen kwaliteitszorg en ambitie, en het onderoel onderwijsproces in afbeeldingen weergegeven.

5.1 Toelichting inzake de werkzaamheden

Na de enquête heeft er een studiedag plaatsgevonden (workshops o.l.v. DUO onderwijsgroep) waarin voor de Willem de Zwijgerschool drie verbeteracties, gericht op het verlagen van de werkdruk, door de teamleden zijn geformuleerd.

Hieruit zijn vier verbeteracties geventileerd m.b.t. schooljaar 2019-2020:

1. Kritisch kijken naar overbodige administratie en de bruikbaarheid/geschiktheid van SCOL
2. Groepsgrootte van de kleuterklassen aan het eind van een schooljaar heroverwegen
3. Kritisch kijken naar welke toetsen wel/niet afgenomen worden en naar de wijze van toetsen
4. Stel gezamenlijk een protocol op voor de communicatie en/of het communicatieplatform met ouders

5.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

In het schoolplan dat m.i.v. 2019 een nieuwe periode kent van vier jaar, worden de verbeterpunten meegenomen. De werkdrukbeleving zal een terugkerend onderdeel zijn in het PO, ook gelet op het toekomstig lerarentekort. Als medewerkers invloed ervaren op de beleving van werkdruk. Onderzoek naar maatregelen om de werkdruk van leraren in het primair onderwijs te verlagen wordt vanuit de overheid gestimmuleerd. Het beschikbaar stellen van middelen hiertoe kan een positieve uitwerking hebben.

6 Internationalisering

6.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

Zowel Spaans als Chinees worden door leerlingen vaak gekozen binnen het onderwijsaanbod aan kinderen die meer uitdaging nodig hebben. Voor wat betreft de naschoolse activiteiten loopt er nu het aanbod Spaans voor basisschoolleerlingen. Steeds vaker hebben wij meertalige instroomkinderen, één leerkracht heeft in 2018 de opleiding meertaligonderwijs gevolgd. Kennis wordt teambreed gedeeld door dit specialisme in huis te hebben. De onderwijsmethode Engels, Take it easy, wordt getoetst op actualiteit en mogelijkheden om te differentiëren.

6.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

De verschillen in niveau's van beheersing van de Engelse taal worden op termijn groter. De vaardigheid van kinderen om Engels te verstaan verhoogd nog verder mede door de maatschappelijke ontwikkelingen. Bij het vakonderdeel Engels wordt differentiëren steeds meer noodzakelijk.

7 Personeel

School heeft de functiemix beschreven en in het Integraal Personeels Beleidsplan vastgesteld op welke wijze is vormgegeven aan het overlegmodel CAO.

100% van de leerkrachten geeft in de enquête SMS (2017) aan overwegend met plezier naar hun werk te gaan. Uit het aanvullende instrument, de Arborisicoscan, blijkt op het onderdeel werkdruk nog verbetering te realiseren. Nader onderzoek heeft in 2018 plaatgevonden. De uitkomst is beschreven in hoofdstuk 5 van dit verslag.

7.1 Zaken in het afgelopen jaar met een behoorlijke personele betekenis

Drie leerkrachten maakten gebruik van de ouderschapsregeling en 1 leerkracht van de levensloopregeling. Personele vervangingen konden binnen het team worden geregeld met name door parttimers. Er hebben zich geen noemenswaardige personeelsproblemen voorgedaan. Hierbij spreken wij tevens onze waardering uit naar alle medewerkers voor de behaalde resultaten in 2018.

7.2 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

De functie van adjunctdirecteur is op 1-07-2018 ingevuld door de heer D.J. van Rooijen. In 2018 is een nieuwe CAO tot stand gekomen.

7.3 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

Het onderwijs vergrijst en de arbeidsmarkt trekt aan. Als er niets verandert, dreigt een lerarentekort. Hierop anticiperend wordt een aantrekkelijk personeelsbeleid van nog groter belang. De ervaren werkdruk is hierbij een speerpunt. De extra middelen die het kabinet ter beschikking stelt voor de beheersing van werkdruk, komen daarom ter beschikking aan teams in scholen. Het bestedingsplan bevat naast de bestedingsdoelen de verwachtingen met betrekking tot de vermindering van de werkdruk. Inzet en besteding van werkdrukkiddelen wordt in dialoog met het team vormgegeven. Het functiehuis zal mede naar aanleiding van de nieuwe CAO afspraken worden heroverwogen/ herzien.

7.4 Gevoerd beleid inzake beheersing van uitkeringen na ontslag

Het bestuur hoefde geen beleid inzake beheersing van uitkering na ontslag te voeren, omdat dit in het onderhavige jaar niet aan de orde was.

8 Huisvesting

8.1 Toelichting op de belangrijkste ontwikkelingen

In 2018 hebben zich geen noemenswaardige ontwikkelingen op het gebied van huisvesting voorgedaan.

8.2 Verwachte toekomstige ontwikkelingen

De school is onlangs uitgebreid met multifunctionele ruimten die door derden worden gebruikt. Het gebruik door deze partijen dient te worden gemonitord en omdat ook een groot deel van het gebouw oud is zal scherp moeten worden bekeken of het MJOP voldoende ruimte laat voor onverwachte uitgaven. De schoonmaakwerkzaamheden dienen te worden uitgebreid, het contract dient te worden herzien in 2019.

9 Samenwerkingsverbanden en verbonden partijen

9.1 De samenwerkingsverbanden waarbij de rechtspersoon is aangesloten

Scholen uit drie gemeenten Den Haag, Leidschendam-Voorburg en Rijswijk vormen gezamenlijk het samenwerkingsverband Stichting Passend Primair Onderwijs Haaglanden (SPPOH). School is aangesloten bij dit samenwerkingsverband.

9.2 Ontwikkelingen bij / in relatie tot verbonden partijen

Dit betreft het samenwerkingsverband, SPPOH.

We hebben de gezamenlijke doelstelling om iedere leerling in staat te stellen zijn/haar eigen talenten zo goed mogelijk te ontplooiën. Maar wat heeft een leerling nodig om dat voor elkaar te kunnen krijgen? En, hoe kan dat in de school en soms ook thuis georganiseerd worden?

SPPOH helpt op verschillende manieren bij het beantwoorden van deze vragen:

- Het ondersteunen van de scholen met middelen, ambulante advies en specifieke kennis;
- We werken aan kwaliteitsontwikkeling door het aangeven van standaarden, netwerkopbouw en deskundigheidsbevordering;
- We werken met een efficiënte en transparante route voor het aanvragen van vormen van extra ondersteuning of plaatsing op een SBO- of SO-school;
- De resultaten van extra ondersteuning of plaatsingen worden gevolgd en geëvalueerd;
- SPPOH ontzorgt de scholen door de toegang naar allerlei vormen van ondersteuning of zorg te (helpen) organiseren;
- SPPOH werkt samen met allerlei voor scholen en leerlingen relevante partijen.

10 Financiën

Omdat de Willem de Zwijgerschool een vereniging met één school is en een publieke taak heeft, heeft de school een conservatief financieel beleid. Dit betekent dat we menen een grotere buffer nodig te hebben dan verenigingen met meerdere scholen.

Daarnaast past het binnen het karakter en de waarden van de vereniging om een betrouwbare en stabiele financiële situatie vast te houden zoals in voorgaande jaren gecreëerd.

Dit betekent dat wij streven naar kengetallen die ruim boven de gestelde streefwaarden liggen, een terughoudend treasury beleid hebben, maandelijks overleg binnen het Cluster Financiën en onze financiële administratie uitbesteed hebben aan Groenendijk, een administratiekantoor met een grote ervaring op het gebied van onderwijsinstellingen.

10.1 Financiële positie op balansdatum en toelichting

De vereniging heeft een positief resultaat over 2018 behaald van ruim € 148.000, wat leidt tot een stijging in het eigen vermogen. Als gevolg van het in 2017 nieuw opgestelde meerjarenonderhoudsplan is de dotatie voorziening onderhoud bijgesteld van de begrote € 45.000 naar € 32.500.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen. Deze wordt berekend als het vrije deel van het eigen vermogen minus (materiële) vaste activa uitgedrukt in een percentage van de jaarlijkse rijksbijdrage.

- Kengetal: 37,41% (gerealiseerd); het streefgetal is: 15%

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de vereniging in staat wordt geacht om op langere termijn aan alle verplichtingen te voldoen. Deze wordt berekend door het eigen vermogen (exclusief voorzieningen), te delen door het totale vermogen.

Door het positief behaalde resultaat in 2018 is de solvabiliteit ten opzichte van 2017 gestegen van 74,41% naar 75,01%. Indien het eigen vermogen inclusief voorzieningen wordt gebruikt is de solvabiliteit gestegen van 86,41% naar 86,73%.

- Kengetal: 75,01% (gerealiseerd); het streefgetal is: 50%

Liquiditeit (current ratio)

Liquiditeit geeft aan in welke mate de vereniging in staat wordt geacht om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen. Een liquiditeitsratio van 1 wordt als voldoende aangemerkt. Dit wordt berekend door de vlottende activa te delen door de kortlopende schulden.

Doordat de vlottende activa zijn gestegen van 2017 naar 2018 als gevolg van de hogere vordering op de overblijfbijdragen is de liquiditeitsratio gestegen van 5,39 naar 5,83. Gezien het streefgetal van 1,00 blijft het resultaat ruim boven de streefwaarde.

- Kengetal: 5,83 (gerealiseerd); het streefgetal is: 1

Rentabiliteit

In het onderwijs (non-profit sector) wordt bij de rentabiliteitsratio een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen. De ratio is gedefinieerd als het resultaat uit gewone bedrijfsvoering gedeeld door totale baten uit gewone bedrijfsvoering.

Door het positieve resultaat in 2018 is de rentabiliteit gestegen van 4,58% in 2017 naar 5,80% in 2018.

- Kengetal: 5,80% (gerealiseerd); het streefgetal is: 0%

Huisvestingsratio

Deze geeft weer welk deel van de totale lasten is besteed aan lasten voor huisvesting. Daaronder vallen ook de afschrijvingen voor gebouwen en terreinen.

Door met name de verlaging van de dotatie groot onderhoud, is ten opzichte van 2017 het percentage lasten welke aan huisvesting besteed wordt gedaald van 7,54% naar 6,93%.

- Kengetal: 6,93% (gerealiseerd); het streefgetal is: 8,5%

10.2 Toelichting op de ontwikkeling van de balansposten

Activa

Materiële Vaste Activa is afgenomen met € 21.450. Dit wordt veroorzaakt doordat de afschrijvingen hoger zijn € 70.200 dan de investeringen € 48.800 in 2018. In 2018 is voornamelijk geïnvesteerd in ICT door aanschaf van chromebooks € 38.000.

Vlottende Activa is toegenomen met € 18.200, dit komt voornamelijk doordat aan het jaareinde meer vooruitbetaalde kosten zijn geboekt voor facturen die (deels) betrekking hebben op het volgende boekjaar.

De liquide middelen zijn ten opzichte van 2017 toegenomen met ruim € 189.000 naar € 1.114.644. De toename in liquide middelen wordt met name door het positieve resultaat veroorzaakt. Hiermee blijft de Willem de Zwijgerschool een financieel stabiele school.

Passiva

Het Eigen Vermogen is als gevolg van het positieve resultaat van €148.000 gestegen naar € 1.290.625.

De Voorzieningen zijn met € 17.620 toegenomen, vooral veroorzaakt doordat de dotatie voor voorziening onderhoud van € 32.500 hoger is dan de onttrekking van € 14.560. Conform de begroting zou in 2018 € 45.000 gedoteerd moeten zijn in de voorziening onderhoud. Echter, dit is door actualisatie van het meerjarenonderhoudsplan bijgesteld naar € 32.500.

Langlopende Schulden zijn opgenomen door opbrengsten vanuit de sponsorloop ten behoeve van de natuurtuin. Gelijk met de afschrijving valt dit bedrag vrij ten gunste van het resultaat in toekomstige jaren voor € 785. Hierdoor dalen de langlopende schulden met € 785.

Kortlopende Schulden zijn toegenomen met € 20.000 naar € 218.700. Dit als gevolg de overlopende passiva in het kader van de bekostiging vanuit het Ministerie voor werkdrukvermindering. In 2017 is niet de gehele bekostiging (€ 16.500) voor de periode in 2018 gebruikt en is besloten dit mee te nemen naar 2019.

10.3 Toelichting op het resultaat en wat hieraan heeft bijgedragen

Baten

De Rijksbijdragen over 2018 zijn € 178.300 hoger dan 2017 wat een stijging betreft van 5,5% naar € 2.192.000. Dit wordt voornamelijk veroorzaakt door hogere vergoedingen voor personeel en niet-geoordeelde subsidies (extra budget vanuit de overheid voor de Prestatiebox). Daarnaast is de PAB-vergoeding verhoogd met € 30.900 t.o.v. 2017 door de bekostiging voor werkdrukvermindering. Vanuit het Ministerie is daarnaast een aparte subsidie verstrekt in het kader van de werkdrukvermindering van € 2.750 wat is besteed aan het uitvoeren van een onderzoek naar de werkdruk op de werkvloer.

De overige overheidsbijdragen en subsidies zijn toegenomen met € 6.000 naar € 74.000 als gevolg van een hogere vergoeding vanuit de Gemeente Den Haag.

De overige baten zijn met € 29.000 gedaald ten opzichte van 2017 naar € 226.000 door onder andere lagere inkomsten voor ouderbijdragen. In voorgaand jaar waren de arrangementen van het SWV verwerkt onder de overige baten. Dit is aangepast naar de overige overheidsbijdragen en subsidies. Dit is eveneens in de vergelijkende cijfers meegenomen.

Lasten

De Personele Lasten zijn gestegen met € 92.800. Hierin zit een stijging van de lonen en salarissen naar aanleiding van de nieuwe cao voor het primair onderwijs. In september 2018 zijn de lonen met 2,5% gestegen en met terugwerkende kracht is in oktober 2018 een eenmalige uitkering van 42% van het nieuwe maandsalaris uitgekeerd aan de leraren. Daarnaast is in 2018 aan alle medewerkers € 750 uitgekeerd naar rato van aanstelling(duur).

Het aantal FTE is met 0,18 afgenomen naar 29,98 in 2018. Afschrijvingen zijn ten opzichte van 2017 € 4.800 gestegen. De stijging van de afschrijvingen zit voornamelijk op het gebied van ICT naar aanleiding van de investeringen in chromebooks.

Huisvestingslasten zijn in 2018 o.a. de kosten voor de huur van de achtertuin van de Ichtuskerk opgenomen voor € 7.500 en zijn de kosten voor onderhoud, energie, water en schoonmaak nagenoeg gelijk gebleven. De dotatie voor de voorziening onderhoud is wederom op € 32.500 gesteld in plaats van de begrote € 45.000.

De overige instellingslasten zijn met € 24.000 toegenomen ten opzichte van 2017. In 2018 is meer uitgegeven aan overige lasten als culturele vorming, contributies en werkdrukvermindering (€ 12.000) en leermiddelen (€ 6.500).

10.4 Analyse realisatie exploitatie t.o.v. begroting en vorig jaar

Het netto resultaat in 2018 is uitgekomen op € 148.000. Dit is hoger dan zowel de begroting € 9.912 als het netto resultaat in 2017 van € 110.000.

Dit positieve resultaat is tot stand gekomen door met name onverwachte hogere rijksbijdragen in het kader van o.a. de werkdrukvermindering en personeel. Ten opzichte van 2017 zijn de subsidies vanuit de Gemeente Den Haag verhoogd (subsidies voor o.a. ondersteuend personeel).

Aan de lasten kant hebben de uitkeringen vanuit het Vervangingsfonds geleid tot een minder hoge stijging in lasten ten opzichte van de begroting. Daarnaast was in de begroting een hoger bedrag gebudgetteerd voor de lonen en salarissen dan uiteindelijk is gerealiseerd naar aanleiding van het nieuwe cao-akkoord. De afschrijvingslasten vallen € 7.000 positiever uit dan begroot. De huisvestingslasten zijn door de aanpassing van de dotatie onderhoud ook lager dan gebudgetteerd (€ 12.500).

10.5 Toelichting op het investeringsbeleid

Investerings in 2018 zijn met name gedaan in de ICT (aankoop van 56 chromebooks, 17 laptops en notebooks en investeringen in accespoints ten behoeve van de WIFI). Toekomstige investeringen zullen gericht zijn op de aanschaf van chromebooks en Ipads voor de overige groepen.

10.6 Toelichting op kasstromen en financiering

Een analyse van de kasstromen is terug te vinden in het jaarverslag bij hoofdstuk B4.

10.7 Informatie over financiële instrumenten

Niet van toepassing voor de vereniging.

10.8. Treasurybeleid

Er is een treasurystatuut. Hierin staat vermeld hoe het schoolbestuur invulling wil geven aan de regeling beleggen en belenen, waardoor volledige transparantie en duidelijkheid hieromtrent is gecreëerd. Dit jaar heeft de vereniging conform het beleid gehandeld.

10.8.1 Beschrijving van het beleid

Het onderscheid in publieke en private middelen wordt zichtbaar gemaakt in de financiële administratie. Uitgaven in het kader van de wettelijke taak komen in principe als eerste ten laste van de publieke middelen tenzij op specifieke gronden ze ten laste moeten komen van overige middelen. Alle financiële middelen zijn geplaatst op de rekening-courant of spaarrekeningen. Het beleid staat toe dat er in obligaties belegd kan worden (onder voorwaarden). Wij houden geen aandelen, financiële derivaten mogen alleen aangehouden worden ter dekking van bestaande risico's.

10.8.2 Uitvoering van het beleid in de praktijk

De stichting/vereniging hanteert een treasurystatuut dat voldoet aan de regeling beleggen, lenen en derivaten OCW 2016. In dit statuut is bepaald binnen welke kaders instellingen voor onderwijs hun financierings- en beleggingsbeleid dienen in te richten. Het uitgangspunt is dat de toegekende publieke middelen overeenkomstig hun bestemming worden besteed.

De stichting/vereniging heeft, overeenkomstig het treasurystatuut, een zeer terughoudend financieel beleid gevoerd. Er is gebruikgemaakt van spaarrekeningen bij de huisbankier, die voldoen aan een minimale single A-rating. De tegoeden op deze rekeningen zijn direct opeisbaar. Dit beleid zal in 2019 niet worden veranderd. De interne verantwoording over treasury-activiteiten vindt plaats door de directeur-bestuurder aan de Raad van Toezicht door middel van de periodieke managementrapportages. Externe verantwoording vindt plaats door middel van het bestuursverslag.

10.8.3 Informatie over uitstaande beleggingen, leningen, aangetrokken leningen en afgesloten derivatenovereenkomsten

Niet van toepassing.

10.9 Continuïteitsparagraaf

10.9.1 A.1 Kengetallen T tot en met T+5

A. GEGEVENSSET						
A1.						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Personele bezetting in FTE:						
- Bestuur/Management	2,01	2,00	2,00	2,00	2,00	2,00
- Personeel primair proces/Docerend Personeel	21,28	22,00	22,00	22,00	22,00	22,00
- Ondersteunend personeel/overige medewerkers	6,68	6,70	6,70	6,70	6,70	6,70
Leerlingen aantallen						
- Leerlingen aantallen per 31 december of de laatste bekende stand.						
4-7 jaar	224	221	224	225	220	220
vanaf 8 jaar	225	222	223	225	224	224
Totaal	449	443	447	450	444	444
Waarvan gewichtleerling	2	2	2	2	2	2
	0	0	0	0	0	0
Aantal NOAT-leerlingen	15	17	17	17	17	17

De Willem de Zwijgerschool is een zeer stabiele school. Op basis van de resultaten uit de afgelopen jaren verwachten we dat ook de komende jaren stabiel zullen zijn. Vanaf 2022 zien we een daling in het leerlingaantal, deze voorspelling is op basis van demografische gegevens vanuit de Gemeente.

De Willem de Zwijgerschool is een stabiele school. Op basis van de resultaten uit de afgelopen jaren verwachten we dat ook de komende jaren stabiel zullen zijn.

10.9.2 A.2 Meerjarenbegroting T tot en met T+5

Meerjarenbalans en begroting 2018 + 2019 - 2023						
A 2. MEERJARENBEGROTING						
	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Balans						
Vaste Activa						
Immaterieel						
Materieel	444.535	488.140	423.640	360.940	304.065	262.440
Financieel						
TOTAAL VASTE ACTIVA	444.535	488.140	423.640	360.940	304.065	262.440
Vlottende Activa						
Voorraden						
Vorderingen	161.426	143.183	143.183	143.183	143.183	143.183
Effecten						
Liquide Middelen	1.114.644	923.515	1.074.990	1.209.890	1.332.840	1.445.990
TOTAAL VLOTTENDE ACTIVA	1.276.070	1.066.698	1.218.173	1.353.073	1.476.023	1.589.173
TOTAAL ACTIVA	1.720.605	1.554.838	1.641.813	1.714.013	1.780.088	1.851.612
Eigen Vermogen						
Algemene Reserve	1.290.625	1.119.572	1.173.047	1.211.747	1.244.322	1.282.347
Bestemmingsreserves (publiek)	92.603					
Bestemmingsreserves (privaat)	1.198.022					
Bestemmingsreserves (publiek+privaat)		1.119.572	1.173.047	1.211.747	1.244.322	1.282.347
Overige reserves/fondsen						
Voorzieningen	201.654	226.634	260.134	293.634	327.134	360.634
Langlopende schulden	9.621	0	0	0	0	0
Kortlopende schulden	218.705	208.631	208.631	208.631	208.631	208.631
Totaal Passiva	1.720.605	1.554.838	1.641.813	1.714.013	1.780.088	1.851.612

Staat/Raming van Baten en Lasten						
BATEN						
Rijksbijdragen	2.261.843	2.323.475	2.315.875	2.332.100	2.348.200	2.365.625
Overige overheidsbijdragen en subsidies	74.002	51.650	51.650	51.650	51.650	51.650
Baten in opdracht van derden	226.132	226.500	245.250	245.250	245.250	245.250
Overige baten						
TOTAAL BATEN	2.561.978	2.601.625	2.612.775	2.629.000	2.645.100	2.660.525
LASTEN						
Personeelslasten	1.915.511	2.063.125	2.060.300	2.093.100	2.121.150	2.146.375
Afschrijvingen	70.291	72.450	64.500	62.700	56.875	41.625
Huisvestingslasten	164.415	188.000	176.750	176.750	176.750	176.750
Overige lasten	262.476	277.700	257.400	257.400	257.400	257.400
TOTAAL LASTEN	2.412.693	2.601.275	2.558.950	2.589.950	2.612.175	2.622.150
Saldo baten en lasten gewone bedrijfsvoering	149.285	350	53.825	39.050	32.925	38.375
Saldo financiële bedrijfsvoering (rentebaten +/- rentelasten)	-732	-350	-350	-350	-350	-350
Saldo buitengewone baten en lasten						
Totaal resultaat	148.553	0	53.475	38.700	32.575	38.025
<ul style="list-style-type: none"> Balans: De cijfers 2018 in de meerjarenbalans zijn op basis van de gerealiseerde balans en staat van baten en lasten 2018. Meerjarenbalans is niet doorgerekend waardoor hierin een afwijking ontstaat. 						

10.9.3 B.1 Rapportage aanwezigheid en werking van het interne risicobeheersings- en controlesysteem

Ieder kwartaal levert het administratiekantoor een kwartaalrapportage aan. Deze worden besproken in cluster financiën en als daar aanleiding toe is in het bestuur. De rapportages zijn ook op ieder moment digitaal te raadplegen.

De directeur stelt in overleg met het bestuur het jaarverslag op. Het bestuur stelt het jaarverslag vast. De uitvoerende werkzaamheden verricht het administratiekantoor. Zij boeken alle facturen, dagafschriften, declaraties etc.

In overleg met het bestuur en de directeur maakt het administratiekantoor de planning, verzorgt de aanlevering voor de accountantscontrole en draait er zorg voor dat het jaarverslag en alle benodigde formulieren tijdig bij CFI worden aangeleverd.

De accountant wordt aangewezen door de RvT. De eindverantwoordelijkheid voor tijdigheid en juistheid van het jaarverslag ligt bij het bestuur. Het jaarverslag wordt door de penningmeester toegelicht aan de ALV en moet door de ledenvergadering goedgekeurd worden.

Jaarrekening

Het administratiekantoor stelt de concept jaarrekening op. De directie levert na goedkeuring penningmeester het jaarverslag op. De jaarrekening wordt gecontroleerd door een accountant, welke wordt aangewezen door de RvT. Nadat de jaarrekening is goedgekeurd door de RvT wordt de jaarrekening voorgelegd aan de ALV.

10.9.4 B.2 Beschrijving van de belangrijkste risico's en onzekerheden

Hieronder beschrijven wij welke risico's en onzekerheden er zich de komende jaren kunnen voordoen en op welke wijze passende maatregelen worden getroffen.

- De inkomsten uit vrijwillige ouderbijdragen vallen tegen.
- De normvergoeding vanuit het Vervangingsfonds (wijziging 01-2016) werkt in ons voordeel vanwege laag ziekteverzuim en bonusregeling. We zullen op termijn overwegen of we eigen risicodrager willen worden.
- Meer kosten energie, schoonmaak i.v.m. uitbreiding van het schoolgebouw. Hiertegenover staan wel meer verhuurinkomsten.
- De afschrijvingskosten ICT zijn verhoogd om de bovenbouw alle groepen te voorzien van devices (Chromebooks).
- We hebben voor ook voor 2018 weer subsidie aangevraagd bij gemeente voor naschoolse activiteiten. Deze zijn toegekend en in de begroting opgenomen. Op langere termijn zijn inkomsten uit subsidie onzeker.
- Sinds 1 februari 2017 is er een regeling conciërgetaken primair en voortgezet onderwijs (STIP-banen) van kracht, hiervan maken wij gebruik. Momenteel wordt onderzocht of de subsidieregeling conciërge op basisscholen Den Haag 2018 en de subsidies voormalige ID-banen kunnen worden samengevoegd in de subsidieregeling conciërgetaken in primair en voortgezet onderwijs.

Risico	Maximale impact per risico (a)	Maatregelen	Kans dat risico zich voordoet (b)	Berekende verwachte impact (a x b)
Onjuiste leerling prognose	€ 40.000	Meerjarenprognose opgesteld door gemeente D.H.	1 (5%)	€ 2.000
Dalende leerlingaantallen	€ 40.000	Niet noodzakelijk gezien wachtlijsten	1 (5%)	€ 2.000
Onverwachte stijging ziekteverzuim personeel	€ 50.000	Ruimte in formatie om te vervangen	3 (25%)	€ 12.500
Verloop personeel	€ 30.000	Uitvoeren pers. Beleid plan	2 (10%)	€ 3.000
Arbeidsconflict	€ 60.000	Uitvoeren pers. Beleidplan	2 (10%)	€ 6.000
Gevolgen wet werk en zekerheid	€ 40.000	Uitvoeren pers. Beleidplan	2 (10%)	€ 4.000
Negatieve beoordeling onderwijsinspectie	€ 40.000	Kwaliteitsmonitor opgesteld	1 (5%)	€ 2.000
Financiering door rijksoverheid	€ 50.000	Voldoende vermogen	2 (10%)	€ 5.000
Dragen kosten buitenonderhoud	€ 30.000	Voldoende vermogen	3 (25%)	€ 7.500
Financiële claims van derden	€ 25.000	Voldoende vermogen	2 (10%)	€ 2.500
Totaal				€ 46.500

10.9.5 B.3 Rapportage toezichthoudend orgaan

VERSLAG RAAD VAN TOEZICHT

Datum: 6 mei 2019.

Inhoud

Algemeen	33
Samenstelling	33
Taken en bevoegdheden	33
Risicobeheersing	34
Verslag over afgelopen jaar	34

Algemeen

Met ingang van 1 augustus 2010 is de Wet Goed Onderwijs, Goed Bestuur van kracht.

Dit houdt in dat het bevoegd gezag van een onderwijsinstelling er voor dient te zorgen dat de functies van bestuur en intern toezicht op het bestuur in functionele of organieke zin zijn gescheiden.

De Vereniging Willem de Zwijgerschool ("Vereniging") volgt de Code Goed Bestuur van de PO-Raad. De verantwoordelijkheden van het intern toezicht zijn belegd bij een Raad van Toezicht ("RvT"). Voor zover niet vastgelegd in de Code Goed Bestuur van de PO-Raad of volgend uit de wet, zijn de verantwoordelijkheden van de RvT vastgelegd in de statuten van de Vereniging.

De Vereniging hanteert een organieke scheiding tussen bestuur en RvT. De bestuursleden worden benoemd door de RvT. De RvT houdt, conform de bepalingen in de wet, toezicht op het bestuur. Daarnaast vervult de algemene ledenvergadering haar rol zoals die gebruikelijk is bij verenigingen, en die eveneens is vastgelegd in de statuten van de Vereniging.

Het bestuur bestaat uit een Dagelijks Bestuur (DB), bestaande uit een voorzitter, secretaris, penningmeester en meerdere bestuursleden die zich op specifieke onderwerpen ("clusters") hebben toegelegd. Samen met de directeur en de adjunct directeur vormt het Dagelijks Bestuur het Algemeen Bestuur (AB)

Naast een maandelijkse DB vergadering en een maandelijkse AB vergadering vindt de besturing voornamelijk plaats via clusteroverleggen. Deze clusteroverleggen, bestaande uit een of meerdere bestuursleden en de directeur en/of adjunct directeur, richten zich op Onderwijs, Personeel, Organisatie, Financien, ICT en Huisvesting.

Samenstelling

De Raad van Toezicht bestaat uit de volgende personen

Voorzitter	Marcus Ysbrandy	DGA bij Holland Legal Partners B.V.
Secretaris	Erik Vacher	Director bij ABN AMRO Bank N.V.
Lid	Anne van der Vliet	Program Manager ILT

Er is geen beloning voor de leden van de RvT van toepassing voor het uitvoeren van de bovengenoemde activiteiten.

Taken en bevoegdheden

De RvT houdt toezicht op de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden door het bestuur en staat het bestuur met raad terzijde. De RvT ziet toe op een doelmatige besteding van de middelen door het bestuur.

In de statuten is vastgelegd dat de RvT is belast met:

- a. het goedkeuren van de begroting, het jaarverslag en het strategische beleidsplan van de Vereniging;

- b. het toezien op de naleving door het bestuur van wettelijke verplichtingen, de Code Goed Bestuur en de afwijkingen van deze code;
- c. het toezien op de rechtmatige verwerving en de doelmatige en rechtmatige bestemming en aanwending van de middelen van de Vereniging verkregen op grond van de Wet op het primair onderwijs;
- d. het jaarlijks afleggen van verantwoording over de uitvoering van de taken en de uitoefening van de bevoegdheden in het jaarverslag;
- e. Het benoemen, vaststellen beloning en beoordelen van functioneren van de bestuurders van de Vereniging;
- f. het benoemen van een registeraccountant of een accountant-administratie consulent in de zin van artikel 393 van Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek.

Risicobeheersing

Risicobeheersing en advisering over beleidsvraagstukken vindt zowel gevraagd als ongevraagd plaats via zowel de formele, geplande afspraken alsmede via informele gesprekken.

Doordat alle RvT leden ouders zijn met kinderen op school is de betrokkenheid hoog, en zijn de leden nauw verbonden met haar beleid, en zien zij snel de effecten hiervan in de praktijk van de school.

Er zijn in 2018 geen financiële problemen geconstateerd. De vereniging heeft een gezonde financiële situatie, welke niet is aangetast door de verbouwing van het schoolgebouw in 2017.

Verslag over afgelopen jaar

De RvT heeft tweemaal formeel overleg gehad met een delegatie van het bestuur. In die overleggen heeft de RvT de jaarrekening 2017 (vergadering 29 mei 2018) en de jaarbegroting 2019 (vergadering 10 december 2018) goedgekeurd. Tevens heeft informeel overleg plaatsgevonden.

Agenda 29 mei 2018:

Statutaire punten:

- a) Goedkeuring Jaarrekening 2017
- b) Strategisch beleidsplan/schoolplan in uitvoering
- c) Agenda (begroting 2019) en datum najaarsvergadering (koppelen aan ALV)

Aanvullende punten:

- a) Nieuwe bestuursleden: evaluatie start/inwerken
- b) Gang van zaken school – per cluster
- c) Functioneren 'nieuwe' ruimtes i.r.t. klaslokalen
- d) Subsidie relaties; zijn deze voldoende overgenomen/overgedragen door de gepensioneerd directeur Dick van Arkel?
- e) Behoud leerkrachten; hoe gaat dat in zijn werk?
- f) De gemengde samenleving; wat is, of wordt daarin het beleid van school? Wat staat daarover, of kan daarover worden opgenomen in het strategisch beleidsplan en het schoolplan?
- g) Nieuwe wetgeving inzake privacy/informatie en gebruik van social media door de school
- h) Relatie en samenwerking kerk en psz/huur gronden kerk

Agenda 10 december 2018:

Statutaire punten:

- a) Begroting 2019
- b) Terugkoppeling Onderzoek Onderwijsinspectie
- c) Wet op versterking bestuurskracht
- d) Strategisch Beleids Plan / Schoolplan
- e) Beleid Gezonde school

Aanvullende punten:

- a) Rondje langs de velden, update gang van zaken op school

Daarnaast is er in 2018 een inspectieronde geweest op de Willem de Zwijgerschool van de onderwijsinspectie. De RvT heeft in dit kader een overleg gehad met de onderwijsinspecteur.

Tot slot heeft de RvT de formele taken uitgevoerd zoals vastgelegd in de statuten van de Vereniging. De RvT heeft daarbij geen onregelmatigheden geconstateerd.

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs, Scheveningen

RESULTAAT

Het resultaat over 2018 bedraagt €148.553 tegenover €110.184 over 2017. De resultaten over beide jaren kunnen als volgt worden samengevat:

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Baten			
(Rijks)bijdragen	2.261.843	2.094.750	2.083.468
Overige overheidsbijdragen en subsidies	74.003	52.462	67.551
Overige baten	<u>226.132</u>	<u>245.000</u>	<u>256.075</u>
	<u>2.561.978</u>	<u>2.392.212</u>	<u>2.407.094</u>
Lasten			
Personele lasten	1.915.511	1.864.000	1.822.651
Afschrijvingen	70.291	77.700	65.428
Huisvestingslasten	164.415	186.250	170.580
Overige instellingslasten	<u>262.476</u>	<u>254.000</u>	<u>238.112</u>
	<u>2.412.693</u>	<u>2.381.950</u>	<u>2.296.771</u>
Saldo baten en lasten	<u>149.285</u>	<u>10.262</u>	<u>110.323</u>
Financiële baten en lasten	-732	-350	-138
Nettoresultaat	<u>148.553</u>	<u>9.912</u>	<u>110.184</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs, Scheveningen

KENGETALLEN

	2018	2017
Liquiditeit (<i>Vlottende activa / kortlopende schulden</i>)	5,83	5,39
Solvabiliteit 1 (<i>Eigen vermogen (excl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	75,01	74,41
Solvabiliteit 2 (<i>Eigen vermogen (incl. voorzieningen) / totale vermogen *100%</i>)	86,73	86,41
Rentabiliteit (<i>Saldo gewone bedrijfsvoering / totale baten (incl. fin. baten) * 100%</i>)	5,80	4,58
Weerstandsvermogen excl. MVA (<i>Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%</i>)	37,41	32,45
Weerstandsvermogen incl. MVA (<i>Eigen vermogen - materiële vaste activa) / rijksbijdragen * 100%</i>)	50,37	47,43
Huisvestingsratio (<i>(Huisvestingslasten + afschrijvingen gebouwen en terreinen) / totale lasten * 100 %</i>)	6,93	7,54
Materiële lasten / totale lasten (in %)	20,61	20,64
Personele lasten / totale lasten (in %)	79,39	79,36
Materiële lasten / totale lasten + fin. lasten (in %)	20,64	20,68
Personele lasten / totale lasten + fin. lasten (in %)	79,36	79,32

Liquiditeit

Het kengetal geeft aan in welke mate men in staat is om op korte termijn aan alle verplichtingen te voldoen.

Solvabiliteit

De solvabiliteit geeft aan in welke mate de bezittingen op de activazijde van de balans zijn gefinancierd met eigen of vreemd vermogen.

Rentabiliteit

In het bedrijfsleven wordt met de rentabiliteit de winst- of verliesgevendheid van een onderneming bedoeld. In het onderwijs (non-profit sector) wordt een relatie gelegd tussen het behaalde resultaat en de ontwikkeling hiervan op het weerstandsvermogen.

Het geeft aan welk deel van de totale baten resteert na aftrek van de lasten.

Weerstandsvermogen

Het weerstandsvermogen geeft inzicht in de capaciteit om onvoorziene tegenvallers in de exploitatie op te vangen.

Huisvestingsratio

Het kengetal geeft aan de verhouding van de huisvestinglasten t.o.v. de totale lasten.

B1 GRONDSLAGEN

ALGEMEEN

De jaarrekening is opgesteld volgens de Regeling Jaarverslaggeving Onderwijs. In deze regeling is bepaald dat de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving Onderwijs (in het bijzonder RJ660 Onderwijsinstellingen) van toepassing zijn met inachtneming van de daarin aangeduide uitzonderingen.

Activa en verplichtingen worden in het algemeen gewaardeerd tegen de verkrijgings- of vervaardigingsprijs of de actuele waarde. Indien geen specifieke waarderingsgrondslag is vermeld, vindt waardering plaats tegen de verkrijgingsprijs. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Het bestuur heeft zich een oordeel gevormd over de zaken die in het jaarverslag worden besproken en heeft voor de bedragen die in de jaarrekening zijn opgenomen schattingen gemaakt. Indien voor het geven van het in art. 2:362 lid 1 BW vereiste inzicht noodzakelijk is, is de aard van deze oordelen en schattingen inclusief de bijbehorende veronderstellingen opgenomen bij de toelichting op de betreffende jaarrekeningpost.

Aanpassing vergelijkende cijfers:

Voor zover van toepassing zijn ter vergelijking de realisatiecijfers van het voorgaande jaar opgenomen , alsmede de (goedgekeurde) begroting van het huidige jaar.

"In de jaarrekening 2017 waren de ontvangen baten inzake de speciale overdrachten (arrangementen) onterecht verantwoord onder de overige baten. Deze baten hadden verantwoord moeten worden onder de Ontvangen Doorbetalingen Rijksbijdragen Samenwerkingsverbanden. Dit is in de vergelijkende cijfers 2017 aangepast. Hierdoor zijn in de vergelijkende cijfers de Ontvangen Doorbetalingen Rijksbijdragen Samenwerkingsverbanden € 5.204 hoger en de overige baten € 5.204 lager ten opzichte van de definitieve jaarrekening 2017."

Door afronding op hele euro's kunnen in het verslag kleine verschillen worden geconstateerd. De jaarrekening is opgesteld vanuit de continuïteitsveronderstelling.

GRONDSLAGEN VOOR DE WAARDERING VAN ACTIVA EN PASSIVA

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd tegen de verkrijgingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur (rekeninghoudend met de rijksbekostiging voor materiële instandhouding) en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs, rekening houdend met een eventuele restwaarde.

Als ondergrens voor de te activeren zaken met een gebruiksduur langer dan 1 jaar wordt €450 aangehouden.

Het economisch eigendom van de schoolgebouwen berust bij de gemeente. Indien een gebouw door een school blijvend wordt verlaten, wordt het gebouw 'om niet' aan de gemeente overgedragen.

Gebouwen en terreinen : 30 jaar.

Technische zaken: diverse afschrijvingstermijnen op basis van geschatte levensduur.

Meubilair: alle meubilair 5 tot 20 jaar. Inrichting speellokaal 30 jaar.

ICT: computers, servers en printers 5 jaar; netwerkbekabeling 20 jaar. Digitale schoolborden 7 jaar.

Onderwijsleerpakket: methoden, apparatuur (zoals koelkast, tv, projectoren) 8 jaar.

Als ondergrens voor te activeren zaken met een gebruiksduur van langer dan 1 jaar, wordt € 450,-- aangehouden.

Vorderingen

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor het risico van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen en overlopende activa. De vorderingen en overlopende activa hebben een looptijd korter dan een jaar, tenzij dit bij de toelichting op de balans anders is aangegeven.

Liquide middelen

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van het bestuur en zijn gewaardeerd tegen nominale waarde.

Liquide middelen die niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de vorderingen.

Liquide middelen die langer dan 12 maanden niet ter directe beschikking staan, worden verwerkt onder de financiële vaste activa.

Eigen Vermogen

Het eigen vermogen bestaat uit de algemene reserve die voortkomt uit de door (semi-) overheidsinstellingen gefinancierde activiteiten en bestemmingsreserves. Bestemmingsreserves zijn reserves met een beperktere bestedingsmogelijkheid, welke door het bestuur is aangebracht. Deze betreffen geen verplichting en kunnen worden opgeheft door het bestuur. Er wordt onderscheid gemaakt tussen reserves uit private middelen en reserves uit publieke middelen.

De algemene reserve vormt een buffer ter waarborging van de continuïteit van de instelling. Deze wordt opgebouwd uit de resultaatbestemming van overschotten welke ontstaan uit het verschil tussen de toegerekende baten en werkelijk gemaakte lasten. In geval van een tekort wordt dit resultaat ten laste van de algemene reserve gebracht.

Het 'Fonds Vereniging' zijn met eigen middelen, d.w.z. zonder subsidie van de overheid, opgebouwd. Het voor- of nadeling saldo van de exploitatie wordt toegevoegd c.q. onttrokken aan het fonds.

Voorzieningen

De voorzieningen worden gevormd voor verplichtingen die op balansdatum bestaan waarbij het waarschijnlijk is dat een uitstroom van middelen noodzakelijk is, waarvan de hoogte redelijkerwijs geschat kan worden en voor zover deze verlichtingen en risico's niet op activa in mindering zijn gebracht. De voorzieningen worden opgenomen voor de nominale waarde, met uitzondering van de voorziening jubilea. Deze wordt opgenomen voor de contante waarde.

De voorzieningen zijn verdeeld naar langlopend en kortlopend. Kortlopend heeft betrekking op het deel van de voorziening met een looptijd van maximaal één jaar. Het langlopend deel op het deel met een looptijd langer dan één jaar.

Op grond van de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving is een voorziening voor toekomstige jubileumuitkeringen gevormd. Voor de berekening is uitgegaan van de datum van indiensttreding van de medewerker in het onderwijs. Vanaf deze datum bouwt de medewerker aanspraken op voor een te ontvangen jubileum-gratificatie bij 25-jarig en 40-jarig dienstverband. Er is rekening gehouden met een variabele blijfkans en een rekenrente van 1%. Voor instellingen met een aantal FTE van 50 of meer wordt gerekend met € 800 per FTE.

Voorziening groot onderhoud:

De voorziening voor de gelijkmatige verdeling van onderhoudslasten wordt bepaald op basis van de te verwachten kosten voor cyclisch groot onderhoud voor de komende 20 jaar op basis van het meerjarenonderhoudsplan. De voorziening wordt lineair opgebouwd. Het uitgevoerde onderhoud wordt ten laste van de voorziening gebracht.

Langlopende schulden

Langlopende en kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruit ontvangen bedragen die aan opvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover ze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

De tot op heden ontvangen investeringssubsidies die dienen ter dekking van afschrijvingslasten van materiële vaste activa, in de volgende jaren zijn deze opgenomen onder de langlopende schulden.

Kortlopende schulden

Kortlopende schulden hebben een verwachte looptijd van maximaal één jaar. Kortlopende schulden en overige financiële verplichtingen worden na eerste opname gewaardeerd tegen geamortiseerde kostprijs op basis van de effectieve rekenmethode.

De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde van de schuld. De overlopende passiva betreffen vooruitontvangen bedragen die aan opeenvolgende perioden worden toegerekend en nog te betalen bedragen, voor zover deze niet onder de kortlopende schulden zijn te plaatsen.

RESULTAATBEPALING

Algemeen

Het resultaat wordt bepaald als het verschil tussen de baten (subsidies en overige baten) en alle hiermee verbonden, aan het verslagjaar toe te rekenen lasten. De lasten worden bepaald met inachtneming van de hiervoor vermelde waarderingsgrondslagen. De baten en lasten worden toegerekend aan het boekjaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts genomen voor zover zij op balansdatum zijn verwezenlijkt. Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het vaststellen van de jaarrekening bekend zijn geworden. De instelling heeft in haar statuten geen bepalingen opgenomen omtrent de verdeling van de winst. Er is dus geen statutaire regeling winstbestemming.

(Rijks)bijdragen

Onder de rijksbijdragen worden de vergoedingen voor de exploitatie, verstrekt door het Ministerie van OCW, opgenomen. Tevens worden hier verantwoord de door het samenwerkingsverband ontvangen doorbetalingen van rijksbijdragen. Rijksbijdragen worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarop de toekenning betrekking heeft.

SWV: de Rijksbijdragen betreffen de (bruto) door OCW toegekende vergoedingen. Doorbetalingen aan de onderwijsinstellingen zijn verantwoord onder de overige instellingslasten.

Geormerkte OCW-subsidies (doelsubsidies met verrekeningsclausule) worden ten gunste van de staat van de baten en lasten verantwoord in het jaar waarvan de gesubsidieerde lasten komen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de overlopende passiva zolang de bestedingstermijn niet is verlopen. Niet bestede middelen worden verantwoord onder de kortlopende schulden als terug te betalen subsidie zodra de bestedingstermijn is verlopen op balansdatum.

Overige overheidsbijdragen en subsidies

Onder de overige overheidsbijdragen worden de vergoedingen opgenomen, verstrekt door gemeente, provincie of andere overheidsinstellingen. De overige overheidsbijdragen worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Exploitatiesubsidies worden als baten verantwoord in de staat van baten en lasten in het jaar waarin de gesubsidieerde kosten zijn gemaakt of opbrengsten zijn gederfd, of wanneer een gesubsidieerd

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

exploitatietekort zich heeft voorgedaan. De baten worden verantwoord als het waarschijnlijk is dat deze worden ontvangen en de instelling de condities voor ontvangst kan aantonen.

Overige baten

Onder de overige baten worden de vergoedingen opgenomen die niet verstrekt zijn door het Ministerie van OCW, gemeenten, provincies of andere overheidsinstellingen. De overige baten (waaronder ouderbijdragen) worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

Personeelsbeloningen:

Lonen, salarissen en sociale lasten worden op grond van de cao uitbetaald. De beloningen van het personeel worden als last in de staat van baten en lasten verantwoord in de periode waarin de arbeidsprestatie wordt verricht en, voor zover nog niet uitbetaald, als verplichting op de balans opgenomen. Als de reeds betaalde bedragen de verschuldigde beloningen overtreffen, wordt het meerdere opgenomen als een overlopend actief voor zover er sprake zal zijn van terugbetaling door het personeel of van verrekening met toekomstige betalingen door het bevoegd gezag.

Pensioenen

De instelling heeft een toegezegd pensioenregeling bij Stichting Bedrijfspensioenfonds ABP. Op deze pensioenregeling zijn de bepalingen van de Nederlandse Pensioenwet van toepassing en worden op verplichte en contractuele basis premies betaald door de instelling. ABP hanteert het middellood als pensioengevende salarisgrondslag. ABP probeert ieder jaar de pensioenen te verhogen met de gemiddelde stijging van de lonen in de sectoren overheid en onderwijs. Wanneer de dekkingsgraad lager is dan 105% vindt er geen indexatie plaats. De premies worden verantwoord als personeelskosten zodra deze verschuldigd zijn. Vooruitbetaalde premies worden opgenomen als overlopende activa indien dit tot een terugstorting leidt of tot een vermindering van toekomstige betalingen. Nog niet betaalde premies worden als verplichting op de balans opgenomen.

De dekkingsgraad van het ABP ultimo 2018 is 97%.

Per ultimo 2017 was deze 104,4%.

Afschrijvingen

Materiële Vaste Activa worden vanaf het moment van ingebruikneming afgeschreven over de verwachte toekomstige gebruiksduur van het actief.

Huisvestingslasten

Onder de huisvestingslasten worden de uitgaven voor huisvesting opgenomen. De lasten worden toegerekend aan het verslagjaar waarop ze betrekking hebben.

FINANCIËLE INSTRUMENTEN EN RISICOBEBEERSING

Algemeen:

De in deze toelichting opgenomen gegevens verschaffen informatie die behulpzaam is bij het schatten van de omvang van risico's die verbonden zijn aan zowel de in de balans opgenomen als de niet in de balans opgenomen financiële instrumenten.

De primaire financiële instrumenten van het bestuur, anders dan derivaten, dienen ter financiering van de operationele activiteiten van het bestuur of vloeien direct uit deze activiteiten voort. Het beleid van het bestuur is om niet te handelen in financiële instrumenten voor speculatieve doeleinden. De belangrijkste risico's uit hoofde van de financiële instrumenten van het bestuur zijn het kredietrisico, het liquiditeitsrisico, het kasstroomrisico en renterisico.

Het beleid van het bestuur om deze risico's te beperken, luidt als volgt:

Kredietrisico:

Het bestuur bewaakt voortdurend haar vorderingen. Door de bovenstaande maatregelen is het kredietrisico voor het bestuur minimaal.

Marktrisico:

De school is werkzaam in Nederland. Het valutarisico is daarmee nihil en er wordt geen prijsrisico opgelopen.

De school loopt renterisico over de rentedragende vorderingen en rentedragende schulden.

Liquiditeitsrisico:

Het bestuur heeft een treasurystatuut opgesteld waarin zij haar beleid omtrent liquiditeit heeft uiteengezet. Door tussentijdse monitoring en eventuele bijsturing worden liquiditeitsrisico's beheerst. De school maakt gebruik van meerdere banken om over meerdere kredietfaciliteiten te kunnen beschikken. Voor zover noodzakelijk, worden nadere zekerheden verstrekt aan de bank voor beschikbare kredietfaciliteiten. In de begrotingen wordt rekening gehouden met beperkte beschikbaarheid van liquide middelen waaronder bijvoorbeeld deposito's.

Liquide middelen, vorderingen en kortlopende schulden:

Gezien de korte looptijd van deze instrumenten benadert de boekwaarde de reële waarde.

Bepaling reële waarde:

Een aantal grondslagen en toelichtingen in de jaarrekening vereist de bepaling van de reële waarde van zowel financiële als niet-financiële activa en verplichtingen. Voor waarderings- en informatieverschaffingsdoeleinden is de reële waarde op basis van de volgende methoden bepaald. Indien van toepassing wordt nadere informatie over de uitgangspunten voor de bepaling van de reële waarde vermeld bij het onderdeel van deze toelichting dat specifiek op het betreffende actief of de betreffende verplichting van toepassing is.

De reële waarde van financiële instrumenten wordt bepaald door de verwachte kasstromen contant te maken tegen een disconteringsvoet die gelijk is aan de geldende risicovrije markttrente voor de resterende looptijd vermeerderd met krediet- en liquiditeitsopslagen.

Kasstroomoverzicht:

In samenhang met de balans en de staat van baten en lasten moet het kasstroomoverzicht bijdragen aan het inzicht in de financiering en liquiditeit.

Het kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Bij de indirecte methode wordt het resultaat (saldo van baten en lasten) als basis genomen.

Dit overzicht geeft weer waaraan de in de verslagperiode beschikbaar gekomen gelden zijn besteed. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen. Transacties waarbij geen instroom of uitstroom van kasmiddelen plaatsvindt, waaronder financial leasing, zijn niet in het kasstroomoverzicht opgenomen.

De betaling van de leasetermijn uit hoofde van financial leasing zijn voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aanemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als uitgave uit operationele activiteiten.

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

B2 BALANS PER 31 december 2018
(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2018		31 december 2017	
		€	€	€	€
ACTIVA					
Vaste activa					
Materiële vaste activa					
	1				
Gebouwen en terreinen		74.710		77.378	
Technische zaken		49.326		53.631	
Meubilair		176.055		189.914	
ICT		104.207		92.164	
OLP en apparatuur		<u>40.237</u>		<u>52.903</u>	
			444.535		465.990
Vlottende activa					
Vorderingen					
	2				
Ministerie van OCW		107.929		107.602	
Overige overlopende activa		32.037		24.595	
Overige vorderingen		<u>21.461</u>		<u>10.986</u>	
			161.427		143.183
Liquide middelen	3		<u>1.114.644</u>		<u>925.565</u>
				<u>1.720.605</u>	<u>1.534.738</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

B2 BALANS PER 31 december 2018

(na verwerking resultaatbestemming)

		31 december 2018		31 december 2017	
		€	€	€	€
PASSIVA					
Eigen vermogen	4				
Bestemmingsreserves (publiek en privaat)		<u>1.290.625</u>	1.290.625	<u>1.142.072</u>	1.142.072
Voorzieningen	5				
Personeelsvoorzieningen		15.267		15.588	
Overige voorzieningen		<u>186.387</u>		<u>168.446</u>	
			201.654		184.034
Langlopende schulden	6				
Investeringsubsidie privaat		<u>9.621</u>		<u>10.407</u>	
			9.621		10.407
Kortlopende schulden	7				
Crediteuren		20.570		38.666	
Belastingen en premies sociale verzekeringen		87.324		75.468	
Schulden terzake van pensioenen		20.336		19.064	
Overige kortlopende schulden		11.266		1.653	
Overlopende passiva		<u>79.209</u>		<u>63.373</u>	
			<u>218.705</u>		<u>198.224</u>
				<u>1.720.605</u>	<u>1.534.738</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

B3 STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Baten			
(Rijks)bijdragen	2.261.843	2.094.750	2.083.468
Overige overheidsbijdragen en subsidies	74.003	52.462	67.551
Overige baten	226.132	245.000	256.075
	<u>2.561.978</u>	<u>2.392.212</u>	<u>2.407.094</u>
Lasten			
Personele lasten	1.915.511	1.864.000	1.822.651
Afschrijvingen	70.291	77.700	65.428
Huisvestingslasten	164.415	186.250	170.580
Overige instellingslasten	262.476	254.000	238.112
	<u>2.412.693</u>	<u>2.381.950</u>	<u>2.296.771</u>
Saldo baten en lasten	<u>149.285</u>	<u>10.262</u>	<u>110.323</u>
Financiële baten en lasten			
Financiële baten	320	650	796
Financiële lasten	1.052	1.000	935
Financiële baten en lasten	<u>-732</u>	<u>-350</u>	<u>-138</u>
Resultaat	<u>148.553</u>	<u>9.912</u>	<u>110.184</u>

B4 KASSTROOMOVERZICHT 2018

Het onderstaande kasstroomoverzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. Hierbij wordt het saldo van baten en lasten als uitgangspunt genomen, waarop vervolgens correcties worden aangebracht voor verschillen tussen opbrengsten en ontvangsten en de kosten en uitgaven.

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

	2018		2017	
	€	€	€	€
Kasstroom uit operationele activiteiten				
Saldo baten en lasten		149.285		110.323
Aanpassingen voor:				
- Afschrijvingen	70.291		65.428	
- Mutaties voorzieningen	17.619		-171.656	
		<u>87.910</u>		<u>-106.228</u>
Veranderingen in vlottende middelen:				
- Vorderingen	-18.244		280.771	
- Kortlopende schulden	20.481		-24.555	
		<u>2.237</u>		<u>256.216</u>
Kasstroom uit bedrijfsoperaties		239.432		260.311
- Ontvangen interest	320		796	
- Betaalde interest	-1.052		-935	
		<u>-732</u>		<u>-139</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten		238.700		260.172
Kasstroom uit investeringsactiviteiten				
Investeringen materiële vaste activa	-48.836		-261.456	
Investeringen materiële vaste activa	0		-20.133	
Desinvesteringen in materiële vaste activa	0		0	
Kasstroom uit investeringsactiviteiten		<u>-48.836</u>		<u>-281.589</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten				
Mutaties langlopende schulden	0		11.781	
Aflossing langlopende schulden	-785		-1.374	
Kasstroom uit financieringsactiviteiten		<u>-785</u>		<u>10.407</u>
Mutatie liquide middelen		<u>189.079</u>		<u>-11.010</u>
Beginstand liquide middelen	925.565		936.575	
Mutatie liquide middelen	189.079		<u>-11.010</u>	
Eindstand liquide middelen	<u>1.114.644</u>		<u>925.565</u>	

B5 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE BALANS

(na verwerking resultaatbestemming)

ACTIVA

VASTE ACTIVA

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
1 Materiële vaste activa		
Gebouwen en terreinen	74.710	77.378
Technische zaken	49.326	53.631
Meubilair	176.055	189.914
ICT	104.207	92.164
OLP en apparatuur	40.237	52.903
	<u>444.535</u>	<u>465.990</u>

	Gebouw- en en terreinen	Tech- nische zaken	Meubilair	ICT	OLP en appara- tuur	Totaal
	€	€	€	€	€	€
<i>Boekwaarde 31 december 2017</i>						
Aanschafwaarde	80.046	60.939	355.614	220.802	146.570	863.970
Cumulatieve afschrijvingen	-2.668	-7.308	-165.700	-128.637	-93.666	-397.979
Boekwaarde 31 december 2017	<u>77.378</u>	<u>53.631</u>	<u>189.914</u>	<u>92.164</u>	<u>52.903</u>	<u>465.990</u>
<i>Mutaties</i>						
Investeringen	0	0	3.817	44.486	533	48.836
Afschrijvingen	-2.668	-4.305	-17.676	-32.443	-13.199	-70.291
Mutaties boekwaarde	<u>-2.668</u>	<u>-4.305</u>	<u>-13.859</u>	<u>12.043</u>	<u>-12.666</u>	<u>-21.456</u>
<i>Boekwaarde 31 december 2018</i>						
Aanschafwaarde	80.046	60.939	359.431	265.287	147.103	912.805
Cumulatieve afschrijvingen	-5.336	-11.613	-183.376	-161.080	-106.865	-468.271
Boekwaarde 31 december 2018	<u>74.710</u>	<u>49.326</u>	<u>176.055</u>	<u>104.207</u>	<u>40.237</u>	<u>444.535</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

Afschrijvingspercentages

	Vanaf	t/m
Gebouwen en terreinen	3,33 %	
Technische zaken	5,00 %	15,00 %
Meubilair	3,33 %	15,00 %
ICT	5,00 %	20,00 %
OLP en apparatuur		12,50 %

31-12-2018	31-12-2017
€	€

2 Vorderingen

Ministerie van OCW	107.929	107.602
Overige vorderingen	21.461	10.986
Overige overlopende activa	32.037	24.595
	<u>161.427</u>	<u>143.183</u>

Ministerie van OCW

Bekostiging OCW	107.929	107.602
	<u>107.929</u>	<u>107.602</u>

Overige vorderingen

Vervangingsfonds inzake salariskosten	5.118	3.612
Overige vorderingen	16.343	7.374
	<u>21.461</u>	<u>10.986</u>

Overige overlopende activa

Vooruitbetaalde kosten	0	13.709
Overige overlopende activa	32.037	10.886
	<u>32.037</u>	<u>24.595</u>

31-12-2018	31-12-2017
€	€

3 Liquide middelen

Kasmiddelen	142	150
Banktegoeden	1.114.502	925.415
	<u>1.114.644</u>	<u>925.565</u>

Kasmiddelen

Kas 1	142	150
	<u>142</u>	<u>150</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

	<u>31-12-2018</u>	<u>31-12-2017</u>
	€	€
Banktegoeden		
Betaalrekening bestuur	234.213	154.551
Betaalrekening school	237.754	129.125
Spaarrekening	642.535	641.739
	<u>1.114.502</u>	<u>925.415</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

PASSIVA

4 Eigen vermogen

VERLOOPOVERZICHT RESERVES EN VOORZIENINGEN

	Saldo 1-1-2018	Resultaat	Overige mutaties	Saldo 31-12-2018	
Bestemmingreserves publiek (A)					
Reserve personeel	26.450	66.153	0	92.603	
	26.450	66.153	0	92.603	
Bestemmingsreserves privaat (B)					
Fonds vereniging	1.115.622	82.400	0	1.198.021	
	1.115.622	82.400	0	1.198.021	
Totaal bestemmingsreserves (A + B)	1.142.072	148.553	0	1.290.625	
Eigen vermogen	1.142.072	148.553	0	1.290.625	
	Saldo 1-1-2018	Dotaties	Onttrek- kingen	Vrijval	Saldo 31-12-2018
5 Voorzieningen					
Personeel:					
Jubilea	15.588	1.000	0	-1.321	15.267
	15.588	1.000	0	-1.321	15.267
Overig:					
Onderhoud	168.446	32.500	-14.560	0	186.387
	168.446	32.500	-14.560	0	186.387
Voorzieningen	184.034	33.500	-14.560	-1.321	201.654

Toelichting voorziening jubilea:

De voorziening jubilea is bijgesteld naar de benodigde hoogte om te kunnen voldoen aan de onttrekkingen in de komende jaren. Per 31-12-2018 is de hoogte van de voorziening € 15.267.

De voorziening bestaat uit kortlopend, middel-langlopend en een langlopend gedeelte.

Hieronder wordt een uitsplitsing gemaakt:

Kort < 1 jaar	€	1.569
Middellang 1-5 jaar	€	2.161
Langlopend > 5 jaar	€	11.537
	€	15.267

Toelichting voorziening onderhoud:

In 2017 heeft Willem de Zwijgerschool haar onderhoudsbeleid mede in relatie tot de afgeronde aanbouw van 640 m2 laten actualiseren. Het nieuwe onderhoudsplan is opgesteld tot en met 2027, een periode van 20 jaar. Naar aanleiding hiervan is de dotatie aan de voorziening onderhoud bijgesteld van € 45.000 naar € 32.500. Voor de onttrekking uit de voorziening is een onderverdeling gemaakt tussen een kortlopend, middel-langlopend en een langlopend gedeelte. Hieronder wordt een uitsplitsing gemaakt:

Kort < 1 jaar	€	24.742
Middellang 1-5 jaar	€	257.996
Langlopend > 5 jaar	€	<u>142.476</u>
	€	425.214

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

31-12-2018 31-12-2017
€ €

6 Langlopende schulden

Investeringssubsidie privaat	<u>9.621</u>	<u>10.407</u>
	<u>9.621</u>	<u>10.407</u>

	Boek- waarde 01-01- 2018	Mutaties 2018	Boek- waarde 31-12- 2018	Looptijd < 1 jaar	Looptijd 1-5 jaar	Looptijd > 5 jaar
	€	€	€	€	€	€
Investeringssubsidie privaat	<u>10.407</u>	-785	<u>9.621</u>	<u>785</u>	<u>3.142</u>	<u>6.480</u>
	<u>10.407</u>	-785	<u>9.621</u>	<u>785</u>	<u>3.142</u>	<u>6.480</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

	31-12-2018	31-12-2017
	€	€
7 Kortlopende schulden		
Crediteuren	20.570	38.666
Belastingen en premies sociale verzekeringen	87.324	75.468
Schulden terzake van pensioenen	20.336	19.064
Overige kortlopende schulden	11.266	1.653
Overlopende passiva	79.209	63.373
	<u>218.705</u>	<u>198.224</u>
Belastingen en premies sociale verzekeringen		
Loonheffing	75.979	44.863
Premies sociale verzekeringen	0	21.932
Premie vervangingsfonds / participatiefonds	11.345	8.673
	<u>87.324</u>	<u>75.468</u>
Overige kortlopende schulden		
Overige kortlopende schulden	11.266	1.653
	<u>11.266</u>	<u>1.653</u>
Overlopende passiva		
OCW niet geormerkt: Werkdrukmiddelen	16.565	0
Nog te betalen vakantiegeld	59.486	57.139
Vooruitontvangen investeringssubsidies privaat	785	785
Vooruitontvangen bedragen	0	5.449
Overige	2.373	0
	<u>79.209</u>	<u>63.373</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs, Scheveningen

Model G Specificatie posten OCW

G1 Verantwoording van subsidies zonder verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13, lid 2 sub a)

Omschr ijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Prestatie afgerond?	
				Ja (aankruisen wat van toepassing is)	Nee
Kenmerk datum		EUR	EUR	☐	☐
				☐	☐
totaal		0	0		

G2 Verantwoording van subsidies met verrekeningsclausule

(Regeling ROS art. 13 lid 2 sub b)

G2.A Aflopend per ultimo verslagjaar

Omschr ijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing	Ontvangen t/m verslagjaar	Totale lasten Te verrekenen ultimo verslagjaar
Kenmerk datum		EUR	EUR	EUR
totaal		0	0	0

G2.B Doorlopend tot in een volgend verslagjaar

Omschr ijving	Toewijzing	Bedrag toewijzing	Saldo 01-01-2018	Ontvangen in verslagjaar	Lasten in verslag jaar	Totale lasten 31-12-2018	Saldo nog te besteden ultimo verslagjaar
Kenmerk datum		EUR	EUR	EUR	EUR	EUR	EUR
totaal		0	0	0	0	0	0

B6 TOELICHTING BEHORENDE TOT DE STAAT VAN BATEN EN LASTEN 2018

Baten

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
(Rijks)bijdragen			
Vergoeding Personeel	1.539.749	1.426.850	1.421.399
Ontvangen doorbetalingen rijksbijdrage SWV	67.001	54.000	63.036
Vergoeding Materiële Instandhouding	312.113	311.775	304.328
Vergoeding PAB	258.475	227.450	227.513
Niet-geormerkte subsidies	81.755	74.675	67.192
Overige subsidies Ministerie van OCW	2.750	0	0
	<u>2.261.843</u>	<u>2.094.750</u>	<u>2.083.468</u>
Overige overheidsbijdragen en subsidies			
Gemeente: overige vergoedingen	52.493	31.462	46.441
Gemeente: vergoeding gymzaal	21.510	21.000	21.110
	<u>74.003</u>	<u>52.462</u>	<u>67.551</u>
Overige baten			
Verhuur onroerende zaken	36.461	50.000	22.724
Vrijval investeringssubsidie privaat	785	0	589
Ouderbijdragen	152.885	187.000	177.792
Overige baten personeel	9.557	3.000	7.282
Projecten	1.249	0	6.000
Overige baten	25.195	5.000	41.689
	<u>226.132</u>	<u>245.000</u>	<u>256.075</u>
Lasten			
Personele lasten			
Lonen en salarissen	1.374.955	1.772.500	1.319.273
Sociale lasten	330.582	0	291.050
Pensioenlasten	178.502	0	176.458
Overige personele lasten	78.598	91.500	79.963
Uitkeringen (-/-)	-47.126	0	-44.093
	<u>1.915.511</u>	<u>1.864.000</u>	<u>1.822.651</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs, Scheveningen

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
Lonen en salarissen			
Salariskosten directie	163.417	165.275	181.903
Salariskosten OP	1.281.114	1.250.000	1.206.768
Salariskosten OOP	248.524	203.850	222.922
Salariskosten t.l.v. vervangingsfonds	50.789	0	13.294
Salariskosten vervanging eigen rekening	5.480	0	7.677
Salariskosten zw gerelateerde vervanging	0	0	15.749
Salariskosten levensloopopname	8.965	5.000	7.012
Salariskosten vakonderwijs	15.000	13.500	13.504
Salariskosten ID gemeente	31.083	28.950	23.326
Salariskosten tlv ouderbijdrage	0	15.475	0
Salariskosten Prestatiebox	20.173	33.000	32.820
Salariskosten WKR via salaris	9.318	6.500	5.724
Salariskosten ouderschapsverlof	9.949	14.000	14.643
Salariskosten gemeente	4.329	6.950	6.751
Correctie sociale lasten	-330.582	0	-291.050
Correctie pensioenen	-178.502	0	-176.458
Loonkosten seniorenregeling	18.974	30.000	29.686
Opname onbetaald verlof	5.256	0	5.001
Salariskosten werkdrukvermindering	11.667	0	0
	<u>1.374.955</u>	<u>1.772.500</u>	<u>1.319.273</u>
Sociale lasten			
Sociale lasten	<u>330.582</u>	<u>0</u>	<u>291.050</u>
	<u>330.582</u>	<u>0</u>	<u>291.050</u>
Pensioenlasten			
Pensioenlasten	<u>178.502</u>	<u>0</u>	<u>176.458</u>
	<u>178.502</u>	<u>0</u>	<u>176.458</u>
Overige personele lasten			
Nascholing	27.153	31.000	25.925
Kosten schoolbegeleiding	22.810	22.500	22.908
Mutatie VU/EJU	2	0	-2
Kosten Arbo	6.366	3.000	2.487
Dotatie voorziening jubilea	1.000	1.000	4.213
Vrijval voorziening jubilea	-1.321	0	0
WKR via Financiële Administratie	4.478	14.000	6.351
Overige personeelskosten	<u>18.110</u>	<u>20.000</u>	<u>18.082</u>
	<u>78.598</u>	<u>91.500</u>	<u>79.963</u>
Uitkeringen (-/-)			
Uitkeringen (-/-)	<u>-47.126</u>	<u>0</u>	<u>-44.093</u>
	<u>-47.126</u>	<u>0</u>	<u>-44.093</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

Personeelsbezetting

	2018	2017
	Aantal FTE's	Aantal FTE's
DIR	2,01	2,17
OP	21,28	21,91
OOP	6,68	6,08
	<u>29,98</u>	<u>30,16</u>

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
	€	€	€

Afschrijvingen

Gebouwen en terreinen	2.668	0	2.668
OLP en apparatuur	13.199	15.000	14.062
Meubilair	17.676	19.275	16.841
ICT	32.443	40.000	29.094
Technische zaken	4.305	3.425	2.762
	<u>70.291</u>	<u>77.700</u>	<u>65.428</u>

Huisvestingslasten

Huur huisvesting/terrein	7.500	7.500	7.500
Dotatie onderhoudsvoorziening	32.500	45.000	32.500
Onderhoud gebouw/installaties	31.716	32.000	34.056
Energie en water	29.205	32.000	33.494
Schoonmaakkosten	43.464	46.500	42.918
Heffingen	15.036	15.250	14.447
Tuinonderhoud	4.993	8.000	5.665
	<u>164.415</u>	<u>186.250</u>	<u>170.580</u>

Overige instellingslasten

Administratie- en beheerslasten

Administratie en beheer	30.574	27.000	25.806
Accountantskosten	4.761	3.500	2.630
Telefoonkosten	1.976	1.750	1.876
Overige administratie- en beheer	561	3.000	2.766
	<u>37.873</u>	<u>35.250</u>	<u>33.079</u>

Inventaris en apparatuur

Onderhoud en vervanging meubilair	1.198	3.000	459
	<u>1.198</u>	<u>3.000</u>	<u>459</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

	Realisatie 2018 €	Begroting 2018 €	Realisatie 2017 €
<i>Overige</i>			
Representatiekosten	395	3.000	654
Contributies	7.057	4.500	4.347
Medezeggenschap	285	750	129
Verzekeringen	524	1.000	896
Portiekosten / drukwerk	3.542	2.000	1.919
Culturele vorming	37.883	35.000	30.682
Overige OCW: Werkdrukvermindering	3.684	0	0
Overige gemeente	8.866	16.000	10.297
Overige uitgaven	57.776	49.500	58.843
	<u>120.013</u>	<u>111.750</u>	<u>107.767</u>
<i>Leermiddelen (PO)</i>			
Onderwijsleerpakket	62.585	66.000	59.287
Informatietechnologie	28.444	25.000	22.807
Kopieerkosten	12.364	13.000	14.714
	<u>103.392</u>	<u>104.000</u>	<u>96.808</u>
Totaal Overige instellingslasten	<u>262.476</u>	<u>254.000</u>	<u>238.112</u>

Financiële baten en lasten

Financiële baten

Rentebaten	320	650	796
	<u>320</u>	<u>650</u>	<u>796</u>

Financiële lasten

Rentelasten	1.052	1.000	935
	<u>1.052</u>	<u>1.000</u>	<u>935</u>

Totaal financiële baten en lasten

	<u>-732</u>	<u>-350</u>	<u>-138</u>
--	-------------	-------------	-------------

Toelichting materiële uitgaven werkdrukmiddelen

Uitgaven t.l.v. bekostiging OCW	€ 934
Uitgaven t.l.v. subsidie OCW	€ 2.750
	<u>€ 3.684</u>

Specificatie accountantskosten

	Realisatie 2018	Begroting 2018	Realisatie 2017
Onderzoek jaarrekening	€ 4.537	€ 3.500	€ 2.630
Andere controleopdrachten	€ -	€ -	€ -
Fiscale adviezen	€ 224	€ -	€ -
Andere niet-controle-diensten	€ -	€ -	€ -
Totaal accountantskosten	<u>€ 4.761</u>	<u>€ 3.500</u>	<u>€ 2.630</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

Model E

Model E: Verbonden partijen

Naam	Juridische Vorm 2018	Statutaire zetel	Code activiteiten	Eigen Vermogen 31-12-2018 EUR	Resultaat jaar 2018 EUR	Art.2:403 BW Ja/Nee	Deelname %	Consolidatie Ja/Nee
SPPOH Stichting		Den Haag	4	NB	NB	Nee	0	Nee

Code activiteiten: 1. contractonderwijs, 2. contractonderzoek, 3. onroerende zaken, 4. overige

WNT-verantwoording 2018

De WNT is van toepassing op Willem de Zwijgerschool te Scheveningen.
 Het voor Willem de Zwijgerschool toepasselijke bezoldigingsmaximum is in 2018 € 111.000.

Complexiteitspunten gemiddelde totale baten	2 complexiteitspunten
Complexiteitspunten gemiddeld aantal leerlingen, deelnemers of studenten	1 complexiteitspunt
Complexiteitspunten gewogen aantal onderwijssoorten of sectoren.	1 complexiteitspunt

Dit totaal van 4 complexiteitspunten correspondeert met WNT klasse A.

1. Bezoldiging topfunctionarissen

1a. Leidinggevende topfunctionarissen, gewezen topfunctionarissen met dienstbetrekking en leidinggevende topfunctionarissen zonder dienstbetrekking vanaf de 13e maand van de functievervulling

Bezoldiging topfunctionarissen

Bedragen x € 1	O. van den Born
Functiegegevens	Directeur DC
Aanvang en einde functievervulling in 2018	01/01- 31/12
Omvang dienstverband (in fte)	0,92
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja
Bezoldiging	
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 61.521
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 9.426
<i>Subtotaal</i>	€ 70.946
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 102.601
-/- onverschuldigd betaald bedrag	
Totaal bezoldiging 2018	€ 70.946
Reden waarom de overschrijding al dan niet is toegestaan	N.v.t.
Gegevens 2017	
Aanvang en einde functievervulling in 2017	01/01- 31/12
Omvang dienstverband 2017 (fte)	0,9
(Fictieve) dienstbetrekking	Ja
Beloning plus belastbare onkostenvergoeding	€ 54.479
Beloningen betaalbaar op termijn	€ 7.459
<i>Subtotaal</i>	€ 61.938
Individueel bezoldigingsmaximum	€ 96.300
Totaal bezoldiging 2017	€ 61.938

1d. Topfunctionarissen en gewezen topfunctionarissen met een bezoldering van € 1.700 of minder

Naam Topfunctionaris	Functie
Bestuur	
J.C. Buis	Voorzitter
J.W. van der Have	Secretaris
M. Mulder	Penningmeester
D.M.P. Vooijs	Lid
A.M.L. Theeuwes	Lid
J. Rouppe van der Voort	Lid
F.C.J. van Harmelen	Lid
A.E. van Giezen	Lid
R. Zemerling	Lid (tot 20-06-2018)
S.C. Witsenburg	Lid
RvT	
M. Ijsbrandy	Voorzitter
E. Vacher	Secretaris
A. van Vliet	Lid

3. Overige rapportageverplichtingen op grond van de WNT

Naast de hierboven vermelde topfunctionarissen zijn er geen overige functionarissen met een dienstbetrekking die in 2018 een bezoldiging boven het individueel toepasselijke drempelbedrag hebben ontvangen.

B9 Niet uit de balans blijvende activa en verplichtingen

Huurovereenkomst:

Huurovereenkomst kopieerapparatuur

Er is een huurovereenkomst afgesloten met Ricoh voor kopieerapparatuur. De ingangsdatum van de overeenkomst is 23-04-2015 gedurende een periode van 72 maanden. De kosten hiervoor bedragen € 10.265 per jaar (prijspeil 2015).

Onderhoudscontract installaties

Er is een contract aangegaan voor een jaar en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd. De jaarlijkse kosten bedragen € 4.345 (prijspeil 2011).

Daarnaast is een contract aangegaan voor het onderhoud aan de brandmeldinstallatie voor een periode van vijf jaar. Kosten per jaar €1.295.

Dit contract zal stilzwijgend worden verlengd voor een periode van een jaar.

Ten behoeve van het uitvoeren van onderhoud en preventieve controles aan de werktuigbouwkundige installaties is een contract aangegaan per 26-06-2017.

Prijs voor het onderhoudscontract op jaarbasis betreft €4.705. Daarnaast wordt de wettelijk verplichte PI keuring uitgevoerd eens in de vier jaar voor €500 aan de CV-ketels en voor €395 aan de aardgastoevoerleiding.

Voor het verrichten van onderhoudswerkzaamheden aan de verdeelinrichtingen en noodverlichtinginstallaties is in 2017 een contact aangegaan voor een personenlift.

In 2017 is een vijfjarig contract aangegaan voor regulier onderhoud aan de personenlift. Het contract wordt stilzwijgend verlengd.

Schoonmaakcontract

Er is een contract afgesloten voor onbepaalde tijd. De maandelijkse kosten bedragen € 2.350 (prijspeil 2017).

Overeenkomst Arbodienst

Er is een abonnement afgesloten voor een jaar en wordt jaarlijks stilzwijgend verlengd. De jaarlijkse kosten zijn op basis van het aantal medewerkers.

Offerte Bosman Sport Installaties

In 2018 is een offerte akkoord bevonden voor het installeren van wanden in de gymzaal ad € 11.039,56.

In 2019 zal de realisatie hiervan plaatsvinden.

Voorziening duurzame inzetbaarheid:

In 2015 is na overleg gebleken dat er geen plan opgesteld wordt voor het sparen voor ouderenverlof vanwege het ontbreken van personeelsleden die hieraan deel willen nemen.

Er is om die reden dan ook geen voorziening duurzame inzetbaarheid gevormd.

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

B10 Gegevens over de rechtspersoon

Naam Instelling	Ver. Willem de Zwijgerschool Scheveningen
Adres	Gentsestraat 124
Plaats	Den Haag
Bestuursnummer	72100
Brinnummer	06UW
Telefoon	070-3557484
E-mail	administratie@wdzscheveningen.nl
Internet	www.wdzscheveningen.nl
Contactpersoon	Olga van den Born
E-mail	ovdborn@wdzscheveningen.nl

B11 GEBEURTENISSEN NA BALANSDATUM

Na afloop van het boekjaar hebben zich geen gebeurtenissen voorgedaan, die belangrijk zijn voor de interpretatie van de cijfers.

B12 STATUTAIRE REGELING OMTRENT BESTEMMING VAN HET RESULTAAT

Het bestuur verdeelt het resultaat over 2018 ad € 148.553 als volgt over de reserves.

			2018 €
Resultaat reserve personeel	<u>66.153</u>		
Resultaat bestemmingsreserve publiek (A)		66.153	
Resultaat Fonds vereniging	82.400		
Resultaat bestemmingsreserve (A+B)	<u>148.553</u>		
Resultaat bestemmingsreserve privaat (B)		<u>82.400</u>	
Resultaat bestemmingsreserve (A+B)			148.553
Resultaat Eigen vermogen			<u>148.553</u>

Vereniging "Willem de Zwijgerschool" voor Christelijk Onderwijs , Scheveningen

B13 Ondertekening jaarverslag

Opgesteld door het bestuur/uitvoerend orgaan te Scheveningen op 6 mei 2019.

.....

.....

.....

.....

Vastgesteld op juni 2019 door de ledenvergadering.

.....

.....

.....

.....

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Aan: De raad van toezicht van Vereniging Willem de Zwijgerschool voor Christelijk Onderwijs, gevestigd te Scheveningen

A. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening 2018

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2018 van Vereniging Willem de Zwijgerschool voor Christelijk Onderwijs, gevestigd te Scheveningen, gecontroleerd.

Naar ons oordeel:

- geeft de in het jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Vereniging Willem de Zwijgerschool voor Christelijk Onderwijs op 31 december 2018 en van het resultaat over 2018 in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs;
- zijn de in deze jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties over 2018 in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand gekomen in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen, zoals opgenomen in paragraaf 2.3.1. Referentiekader van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018.

De jaarrekening bestaat uit:

- (1) de balans per 31 december 2018;
- (2) de staat van baten en lasten over 2018; en
- (3) de toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Vereniging Willem de Zwijgerschool voor Christelijk Onderwijs, zoals vereist in de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland. Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Geen controlewerkzaamheden verricht ten aanzien van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5 lid 1(j) Uitvoeringsregeling WNT

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2018 hebben wij geen controlewerkzaamheden verricht op gegevens in de WNT-verantwoording, of het ontbreken daarvan, op grond van de anticumulatiebepaling van artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1 onderdeel j Uitvoeringsregeling WNT. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT plichtige instellingen alsmede of de in dit kader vereiste toelichting juist en volledig is.

B. Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij, omvat het jaarverslag andere informatie, die bestaat uit:

- Het bestuursverslag en verslag raad van toezicht.
- Resultaat
- Kengetallen
- De overige gegevens.

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat;
- alle informatie bevat die op grond van de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en paragraaf '2.2.2. Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 is vereist.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in de Regeling jaarverslaggeving onderwijs, paragraaf '2.2.2 Bestuursverslag' van het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018 en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs en de overige OCW wet- en regelgeving.

C. Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur en de raad van toezicht voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening, in overeenstemming met de Regeling jaarverslaggeving onderwijs. Het bestuur is ook verantwoordelijk voor het rechtmatig tot stand komen van de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties, in overeenstemming met de in de relevante wet- en regelgeving opgenomen bepalingen.

In dit kader is het bestuur tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening en de naleving van die relevante wet- en regelgeving mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de onderwijsinstelling in staat is om haar activiteiten in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemde verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de onderwijsinstelling te liquideren of de activiteiten te beëindigen

of als beëindiging het enige realistische alternatief is. Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

De raad van toezicht is verantwoordelijk voor het uitoefenen van toezicht op het proces van financiële verslaggeving van de onderwijsinstelling.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht, dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel.

Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fouten of fraude en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, het Onderwijsaccountantsprotocol OCW 2018, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- het identificeren en inschatten van de risico's
 - dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude,
 - van het niet rechtmatig tot stand komen van baten en lasten alsmede de balansmutaties, die van materieel belang zijn,het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing;
- het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de onderwijsinstelling;
- het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving, de gebruikte financiële rechtmatigheidscriteria en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan;
- het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gereede twijfel zou kunnen bestaan of de onderwijsinstelling haar activiteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze

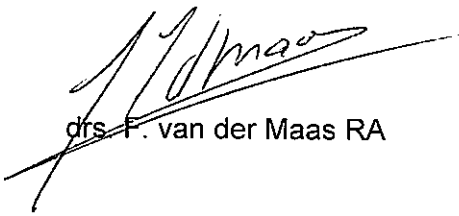
controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een instelling haar continuïteit niet langer kan handhaven;

- het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen; en
- het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen en of de in de jaarrekening verantwoorde baten en lasten alsmede de balansmutaties in alle van materieel belang zijnde aspecten rechtmatig tot stand zijn gekomen.

Wij communiceren met de raad van toezicht onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Middelburg, 10 mei 2019

DRV Accountants & Adviseurs

A handwritten signature in black ink, appearing to read 'F. van der Maas', written over a horizontal line.

drs. F. van der Maas RA